Folia Magazine

weekblad voor HvA en UvA foliaweb.nl nr.11 19/11/2014

Hoe kies je de juiste studie?

(advertentie)

idfa.nl

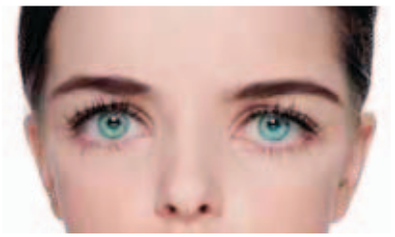

The Crest, director Mark Covino

inhoud #11

achtergrond **Kies wijs** 6

Moet je een studie tactisch kiezen of juist gaan voor wat je echt leuk vindt? ‘Als je na je afstuderen toch een andere richting op wilt, kost je dat tonnen.’

reportage **De Grote Oorlog** 14

Met een bus vol geschiedenisstudenten naar de loopgraven. Dat is veel bier drinken, maar vooral ook stilstaan bij de waanzin van de eerste moderne oorlog.

reportage **Guerillatuinen** 24

Een groep biologiestudenten met groene vingers legt wilde tuinen aan op het Science Park: ‘Die aangeharkte gazons passen niet bij de UvA’

actueel **FGw** 28

De toekomstplannen van decaan Frank van Vree: rampzalig of noodzakelijk?

en verder

de week/tweet/het moment/navraag 4-5 lunchen met 10 passie 13 op de tong 17 opinie 18-19 column Thomas van Aalten 19 objectief 20 onderzoek Christian Bröer 22 promoties/hora est/column Hadjar Benmiloud 27 Folia maakt kennis 30 toehoorders 33 prikbord 34-35 wasdom 36-37 overigens 38 wat doe je nu? 39

redactioneel

Herstructurering

Aan de Faculteit der Geesteswetenschappen is er een hoop commotie ontstaan over de door decaan Van Vree voorgestelde herstructurering van – met name – het bacheloronderwijs. Dat is nu nog per discipline georganiseerd maar zal, als het aan Van Vree ligt, in de toekomst óf worden georganiseerd in bachelor schools, óf in één brede liberal artsopleiding worden ondergebracht. Studenten vrezen voor de opheffing van hun studie, medewerkers voor hun baan.

De UvA is als universiteit van de hoofdstad verplicht een brede waaier aan disciplinair georganiseerde geesteswetenschappen aan te bieden. Toch is de instroom van studenten geesteswetenschappen de afgelopen jaren dramatisch achtergebleven, de inkomsten dus ook. Daarnaast bleven onderzoeksubsidies uit de tweede- en derdegeldstroom achter. Sommige studies zijn inmiddels zo klein geworden – zeker in de masterfase – dat het onredelijk lijkt ze te handhaven. Dat er iets moet gebeuren bij de geesteswetenschappen is duidelijk. En het merendeel van de studenten komt na afstuderen toch in een heel diverse en brede werkkring terecht, waarvoor vaak geen disciplinaire maar wel generieke academische kennis is vereist.Wel moet Van Vree duidelijk kunnen maken hoe de door hem voorgestelde herstructurering aantoonbaar meer studenten en dus meer geld oplevert. En hoe de kwaliteit van het academisch geesteswetenschappelijk onderwijs wordt gewaarborgd. Als Van Vree dit niet op voorhand kan aantonen, kunnen zijn plannen de prullenbak in.

de week

Wereldwijs

Bij het boeken van de zomervakantie checkt u liever even de HvA-site. Je weet maar nooit welk reisadvies ze er deze keer uitgooien. Een beetje vreemd vonden wij Afrika-gate trouwens wel. Eerder dit jaar zei de HvA nog zich geen zorgen te maken over mogelijke jihadstrijders. Zolang ze maar met een grote boog om dat verderfelijke Afrika heengaan, blijkt nu.
Het nieuws over de Afrika-ban verspreidde zich als ebola. Gelukkig kun je bij een grote organisatie op zulke momenten bouwen op een solide communicatieafdeling. En jawel: met bloed, zweet en tranen slaagden ze erin na twee dagen met een verklaring te komen. In veel Afrikaanse landen valt veel te leren en te onderzoeken, wist de hogeschool te vertellen. En dus mogen reizen waar geen risico aan kleeft gewoon doorgaan. Maar natuurlijk. Risicoloos leren, onderzoeken en reizen, wie is er niet wereldwijs van geworden? Met zo'n instelling weet de hogeschool haar studenten zeker wel te inspireren het West-Friese land te verlaten en boven zichzelf uit te stijgen. Aan het aloude 'durf te denken' zouden wij voor de bestuurders heel graag 'en reizen' toe willen voegen. En kijk tussen al die boeiende overleggen door voor de grap eens in de grote Bosatlas.
Terwijl de HvA de Afrikaanse ziekte vreest, brak op de UvA de pleuris uit. De aanleiding: een plan waarbij alle alfastudies door de gehaktmolen gaan om er als één liberal arts-worst uit te komen. Dat noemen wij nog eens een verhoging van het studierendement! Zo werd het op de UvA-site in elk geval al prachtig aangekondigd. Het doel van de slachting was namelijk het toekomstperspectief van de geesteswetenschappen te verbeteren. Dat perspectief was ons inderdaad plotseling glashelder. Precies wat een terminale patiënt vlak voor de euthanasie eindelijk goed voor ogen heeft.

foto Wouter Lemm

De filosofen naast de germanisten en de historici naast de filmwetenschappers. Zij aan zij strijden de geesteswetenschappers momenteel tegen de afbraak van hun faculteit. Wij pinkten wel even een traantje weg. Maar wie ze zo gebroederlijk in één lokaal ziet zitten, kan toch niet anders dan denken: kunnen we die gezamenlijkheid niet institutionaliseren?

Maar laten we wel wezen: uiteindelijk komt al dat geestesgeneuzel ook echt op hetzelfde neer. Je leest iets, denkt er diep over na en knutselt er een veel te lang relaas over, waar ASML in elk geval niet op zit te wachten. Als je je in zulke bochten moet wringen iets valoriseerbaar te maken, dan weet je als integere wetenschapper dat je verkeerd bezig bent.
De nieuwe opzet is bovendien mogelijk omdat studenten bovenal voor de stad Amsterdam kiezen, aldus de UvA. Opnieuw een staaltje zelfkennis waar wij onze pet diep voor afnemen. Wij stellen voor studenten in plaats van hun bul voortaan een mooie ansichtkaart van de grachtengordel mee te geven. Welke werkgever vraagt immers nog naar je opleiding, als je hem vertelt over dat Mokums paradijs? We are U? Vanaf nu roepen wij slechts nog *I Amsterdam*. ||| Clara van de Wiel

13 november 2014

tweet van de week

Michaël Pattiruhu
@pattiruhu75

2e-jaars #HvA studenten van Accountancy komen wel hééél dicht in de buurt van mijn droombeeld van de ideale student

het moment

Een paar duizend studenten en scholieren demonstreerden op 14 november in Den Haag tegen de plannen voor het leenstelsel van minister van Onderwijs Jet Bussemaker. De jongen in de blauwe jas werd later op de dag hard aangepakt door de mobiele eenheid, omdat hij 'baldadig' was. Onder die noemer werden in totaal vier aanhoudingen verricht, onder wie een van de bezetters van het Spinhuis. De demonstratie vond plaats nadat de Tweede Kamer al akkoord was gegaan. De leenstelselplannen kunnen alleen nog sneuvelen als senatoren in de Eerste Kamer tegen het plan stemmen. ||| tekst en foto Daniël Rommens

navraag Sander de Vos

Eerder dit jaar ontdekte informaticastudent Sander de Vos een privacylek in de digitale leer- en werkomgeving van de HvA. Dit weekend ontdekte hij met medestudent Tijme Gommers een nog veel groter datalek op de beveiligde gedeeltes van de site van de HvA én de UvA.

Wat hebben jullie ontdekt?
'De inlogpagina's van de HvA en de UvA hebben een zwakke SSL-implementatie. Daardoor zijn de gegevens die daarmee worden verstuurd niet veilig. Om dat aan te tonen hebben we een eigen wifinetwerk aangemaakt. Als we op dat netwerk zitten, kunnen we een zogeheten *man in the middle*-aanval inzetten. Daarmee zien we de gebruikersnaam en het wachtwoord van iedere student en docent op dat netwerk die probeert in te loggen op de HvA- of de UvA-site.'

De UvA- en de HvA-inlogpagina's zijn dus zo lek als een mandje?
'Nou, de website van de UvA is nog wel redelijk goed beveiligd, alleen niet goed genoeg voor dit soort aanvallen. De site van de HvA was toen we die testten een farce. Inmiddels is de ICT-afdeling volop aan het updaten. Maar we kunnen de sites nog steeds makkelijk lekschieten. We hebben de ICT vast een rotweekend bezorgd, want zaterdagnacht om twee uur kregen we melding van de eerste update van de beveiliging.'

Je zou toch denken dat ze na het eerste lek grondig naar de beveiliging van hun sites zouden kijken.
'Ja, eigenlijk wel. Ik heb ICT er ook direct van op de hoogte gebracht. Ze hebben pas deze maandag contact met ons opgenomen. Dat is eigenlijk onverantwoord.'

Is het moeilijk om dit op te lossen?
'Het is juist heel gemakkelijk. Ze moeten gewoon hun implementatie updaten en een aantal beveiligingsprotocollen instellen. Dan zijn ze klaar.' ||| Henk Strikkers

Lees een uitgebreider artikel op Folia Web.

Durf jij nog zelf te kiezen?

Met het leenstelsel op de loer en een krappe arbeidsmarkt is het belangrijk om de juiste studie te kiezen. Kies je voor zekerheid op werk of ga je studeren wat je interessant vindt?

tekst en foto's Daniël Rommens / illustraties Pascal Tieman

Als toekomstig student kun je grofweg twee kanten op: een studie kiezen op basis van je interesses en talenten, of kiezen voor een studierichting die veel kansen biedt op de arbeidsmarkt. De Keuzegidsen geven al enkele jaren prognoses van de baanperspectieven voor verschillende studies in het hoger onderwijs. Zo'n driekwart van de studies biedt matige kansen op passend werk. Bedrijfskunde, rechten en hbo-informatica doen het ronduit slecht, als je de Keuzegids moet geloven. Frank Steenkamp, hoofdredacteur van de Keuzegidsen voor hbo en universiteiten, wil de zwevende studiekiezer wakker schudden: 'Ik studeerde zelf in de jaren tachtig biologie. Al tijdens mijn studie werd duidelijk dat daarin heel moeilijk werk te vinden was,' vertelt hij. 'Veel van mijn studiegenoten zijn geen bioloog geworden, maar informaticus of journalist, zoals ik. Uiteindelijk kom je wel ergens terecht, maar het kost je tonnen aan inkomen om een switch te maken na je studie.'

'Als een student zichzelf een schop onder de kont geeft, geweldige cijfers haalt en goede stages doet dan komt die er wel,' denkt Steenkamp. Als je echter niet zo'n studiebol bent, kun je volgens hem beter de *Keuzegids* openslaan om naar de baanperspectieven te kijken en een tactische keuze maken. De middenmoters maken minder kans op de arbeidsmarkt, redeneert hij, dus ligt het voor hen meer voor de hand om voor veiligheid te kiezen op het gebied van toekomstig werk. Een hbo'er kan dan bijvoorbeeld kiezen

Kris Winnubst (20) is gestopt en zoekend

'Ik heb op de middelbare school het profiel economie & maatschappij gedaan, maar ik vond natuurkunde ook hartstikke leuk. Wat dat betreft is het jammer dat die profielkeuze zo weinig vrijheid biedt. Vanwege mijn brede interesse ging ik naar het Amsterdam University College (AUC). Het beviel me minder goed dan gedacht. De sfeer vond ik vooral niet fijn. Er liepen allemaal docenten en studenten achter hun eigen ideologieën aan en die wilden ze aan mij opdringen. Niets voor mij. Mijn interesse ligt nog steeds bij economie, ook al zegt de Keuzegids dat daar nauwelijks werk in te vinden is. Ik denk dat je eerst moet kijken welke studie je interesseert en of je er ook goed in bent. Werkgevers kijken tegenwoordig ook vooral wat je naast je studie hebt gedaan. Ik ben nu hoofd technische zaken bij een volleybalvereniging. Dat soort dingen helpt mee.'

om iets in de agrarische sector te doen. Studenten van de UvA en HvA hoeven niet te wachten tot na hun studie voor zo'n switch als die waar Steenkamp op doelt. Komen zij er tijdens het eerste jaar achter dat ze de verkeerde keuze hebben gemaakt, dan kunnen ze zich voor 550 euro aanmelden voor een heroriëntatie-traject. Studiekeuzecoach Marieke van Schaik

'Het kost je tonnen aan inkomen om een switch te maken'

coördineert dat: 'Ik ben altijd een beetje de advocaat van de duivel. Als iemand alleen maar naar baanperspectief kijkt, dan probeer ik een beetje bij te sturen door confronterende vragen te stellen.' Volgens de coach moet een studie-keuze ook gaan over wat een student leuk of interessant vindt. 'Het moet in balans zijn, want anders loop je tijdens je studie vast en dan bereik je helemaal niks.'
Studenten zijn zich er vaak niet van bewust dat hun keuze ingegeven wordt door een aantal

Luciano Balestra (19) volgt het oriëntatietraject

'Vorig jaar ben ik in mijn tussenjaar naar Zuid-Amerika gereisd. Ik volg nu het oriëntatietraject, omdat ik me op verschillende vlakken wil ontwikkelen en daarin een goede keuze wil maken. Ik trek me niets aan van de adviezen van de *Keuzegidsen.* Het is zonde als je een studie kiest op basis van de angst om geen werk te krijgen. Ik ben ervan overtuigd dat je dan foute keuzes maakt. Als je honderd procent inzet toont, vind je altijd wel een baan. Zelfs zonder studie. Ik heb een eigen bedrijfje waarmee ik *freerunning*-les geef op middelbare scholen. Ik word door gemeenten ingehuurd om naar verschillende scholen te gaan. Daarmee verdien ik bijna hetzelfde salaris als een echte docent. Toch wil ik me verder ontwikkelen, maar niet per se om een papiertje te halen. Ik oriënteer me nu op psychologie, criminologie en filosofie.'

Folia maakt kennis...

...met Maria Heijne

directeur bibliotheek UvA en HvA

Woensdag 19 november tussen 16.00 en 17.00 uur in de **OBA** (Oosterdokskade 143)

Live te beluisteren op **AmsterdamFM**
(106.8 in de ether en 103.3 op de kabel)

Vanaf 20 november terug te luisteren op
www.foliaweb.nl

26 november • Jan Willem Duyvendak
hoogleraar Sociologie

Hogeschool van Amsterdam
Universiteit van Amsterdam
oba

Folia het platform voor hoger opgeleid Amsterdam
Amsterdam FM.nl de stem van de hoofdstad

Hogeschool van Amsterdam

FLOOR AGENDA

DEBAT- EN ACTIVITEITENCENTRUM | KOHNSTAMMHUIS, WIBAUTSTRAAT 2-4 | WWW.HVA.NL/FLOOR

COLLEGECAFÉ:
WAT ETEN WE VANAVOND?
26 november, 16:30-18:00 uur, Kohnstammhuis, FLOOR-tribunes

Rawfoods, superfoods, glutenvrij, koolhydraatbeperkt of juist no-nonsense: de foodtrends vliegen ons, consumenten om de oren. Met o.a. Leonie ter Veld over haar blog 'Gewoon wat een studentje 's avonds eet' én haar net verschenen boek.

VISIEFABRIEK THEMA-AVOND:
SPORT EN HOMOSEKSUALITEIT
27 november, 19:00-21:00 uur, Kohnstammhuis, FLOOR-tribunes

Homoseksualiteit in de sport blijkt nog steeds een gevoelig onderwerp, zelfs in tolerant Nederland. Waarom blijft het steeds nationaal nieuws wanneer een sporter uit de kast komt? Hoe staat het met de acceptatie van homoseksualiteit op het sportveld?

SHOWCASES DIGITAL PUBLISHING TOOLKIT
28 november, 13:30-17:30 uur, Kohnstammhuis, FLOOR-tribunes

Het Instituut voor Netwerkcultuur (HvA/DMCI) presenteert: HET ABC VAN DIGITAAL PUBLICEREN_ Hoe kunnen uitgeverijen in de kunst- en cultuursector zelf interactieve e-publicaties ontwikkelen?Welke platformen kunnen uitgevers gebruiken om digitaal te publiceren? Een must voor studenten DMCI.

MEET & SHARE | DEBAT | CULTUUR

Hulp bij de studiekeuze

De UvA en HvA bieden de twijfelende student op verschillende manieren hulp bij hun studiekeuze. Allereerst is er de verplichte studiekeuzecheck. Voor nieuwe studenten is er het oriëntatietraject. Dat duurt ruim vier maanden en kost € 1450,-. Voor studenten (ook van andere instellingen) die van studie willen switchen is er het heroriëntatietraject, dat ruim drie maanden duurt en € 1050,- kost. Ben je al aan een studie aan de Uva of de HvA begonnen, dan betaal je hiervoor € 550,-. Er is ook nog de Keuze-3-daagse, een verkorte versie van de oriëntatietrajecten. Wie geen zin heeft om veel geld uit te geven, kan ook gewoon op de website van de HvA terecht. De meeste opdrachten en tests uit de betaalde trajecten zijn namelijk ook online te vinden. Ga voor meer info naar hva.nl/studiekeuze.

vanzelfsprekendheden. *Van Schaik:* 'Als je uit een onderwijsnest komt, ga je vaak ook iets in die richting doen. Of je kiest voor een studie die je vrienden gaan doen.' Een geheel vrije keuze heeft de student ook niet meer, want hij heeft al in de vierde klas een profiel gekozen. 'Dat is een beetje vroeg. De hersenen van pubers zijn nog niet ver genoeg ontwikkeld om de gevolgen van zo'n keuze te overzien,' vindt Van Schaik.
Het heroriëntatietraject is bedoeld om de student bewust te maken van alle facetten van het maken van een studiekeuze. Ze ontmoeten mensen uit de beroepspraktijk, wonen colleges bij en moeten hun eigen netwerk aan de tand voelen over beroepen en studies. 'Het gaat erom dat de studenten zelf alle mogelijkheden verkennen en een realistisch beeld krijgen van de studie en het beroep erna,' legt Van Schaik uit.
De studiekeuzecoach vindt dat er bij de adviezen van de Keuzegidsen een kanttekening moet worden gemaakt. 'We weten niet hoe de arbeidsmarkt er over vier jaar uitziet. Voor hetzelfde geld breekt er een oorlog uit,' zegt Van Schaik. Bovendien ziet zij een veel flexibelere arbeidsmarkt dan Steenkamp in zijn gidsen schetst. 'Je kunt wat flexibeler met de arbeidsmarkt omgaan. Zo kun je bijvoorbeeld drie dagen werken om je brood te verdienen en twee dagen doen wat je echt leuk vindt.'
Steenkamp denkt dat die flexibele arbeidsmarkt vooral uit armoede geboren is. 'Je kunt wel zeggen dat het leuk is om als zzp'er een paar dagen hier en een paar dagen daar te werken, maar ik gun mensen ten minste drie en een halve dag vast werk.' Er zijn volgens de hoofdredacteur genoeg mensen die dat op dit moment niet halen. Daar komt nog bij dat zzp'ers geen sociale zekerheden hebben en geen pensioen opbouwen.

'Je kiest vaak voor dezelfde studie als je vrienden of familie'

Steenkamp erkent dat de baanperspectieven er over vier jaar anders uit kunnen zien dan nu wordt voorspeld. 'Wij maken gebruik van prognoses die in tachtig procent van de gevallen kloppen. Uiteindelijk is het aan de student om de juiste afweging te maken. Daarbij kunnen onderwijsinstellingen natuurlijk wel een handje helpen.' Hij is echter vaak niet onder de indruk van de initiatieven van hogescholen en universiteiten. 'De studiekeuzecheck en oriëntatietrajecten komen op mij vaak over als een plichtpleging.' Hij vindt dat er maar weinig wordt gewerkt aan het creëren van een realistisch beeld van de te maken keuze. 'Universiteiten moeten meer faciliteiten bieden om studenten bijvoorbeeld een dag mee te laten lopen bij colleges.'
Ook Van Schaik wil dat studenten vooral zélf werken aan een goede studiekeuze. Haar rol als coach richt zich met name op het faciliteren daarvan.
Als studenten er niet uitkomen kunnen ze volgens zowel Steenkamp als Van Schaik beter een jaartje niet studeren. In dat tussenjaar moeten ze dan wel actief blijven kijken naar wat ze willen worden.

Boris Prins (22) is kok en wil psychiater worden

'Vier jaar geleden ben ik aan een opleiding civiele techniek begonnen, maar studeren had toen niet echt mijn prioriteit. Ik ben na een halfjaar gestopt. In het restaurant waar ik als afwasser werkte, zochten ze naar een leerling-kok. Ik heb toen de koksopleiding gedaan. Ik ben er later toch achtergekomen dat ik niet mijn hele leven als kok wil werken. Ik wil nu eigenlijk psychiater worden, dus dan moet ik geneeskunde studeren. Omdat ik de havo heb gedaan moet ik daarvoor een aantal tests doen en dat lukt niet meer voor de uiterlijke inschrijfdatum. Ik wil eigenlijk niet nog een jaar wachten met een nieuwe studie. Hoe langer ik wacht, hoe moeilijker het wordt om weer te beginnen. Ik kijk nu naar psychologie, maar ik heb ook interesses in sociale studies. Eigenlijk weet ik het nog niet. Ik ben denk ik wat wispelturig.'

lunchen met...

Programmeren is kunst

Doen wat je leuk vindt is belangrijk, maar ook leuk vinden wat je doet. De schoonheid van programmeren heeft Stefan Leijnen moeten leren waarderen. tekst en foto's Mina Etemad

Stefan Leijnen (32)
Docent bij Game Development (HvA)
Theo Thijssenhuis, 13 november, 13.00-13.40 uur

'Het is meer dan werk alleen, het is een manier van leven,' zo omschrijft Stefan Leijnen, docent bij Game Development, zijn dagelijkse bezigheden. Gisteren kwam hij terug uit Kopenhagen waar hij een conferentie over games had bezocht, vervolgens gaf hij een aantal uur les, 's avonds ging hij naar een videogamesconcert en vandaag is hij met collega's aan het *game jammen*. 'Dan maken we in een dag tijd een product, dit keer een *tool* die automatisch elementen in games genereert.' Nu is het even tijd voor pauze, al heeft Stefan zijn laptop meegenomen en geeft hij toe dat hij tijdens het lunchen af en toe nog wel wat werk doet.
Hij is niet zo'n fanatieke gamer: 'Ik vind het maken van games, het creatieve aspect, leuker. Bovendien, als je zo veel met games bezig bent is het heel moeilijk om nog te spelen zonder je vakvisie erop los te laten. Je kijkt toch naar hoe ze zijn gemaakt of welke algoritmen er zijn gebruikt.' Hier aan de HvA doet Stefan onderzoek en geeft hij les in kunstmatige intelligentie: hoe bouw je bijvoorbeeld intelligente karakters of hoe zorg je ervoor dat de game zich aanpast aan de speler? Drie dagen in de week werkt Stefan in Nijmegen aan zijn proefschrift, dat hij op 3 december zal verdedigen. 'Ik deed eerst mijn PhD in Canada, waar ik met 15 graden onder nul in de Rocky Mountains zat, op zes uur rijden van de dichtstbijzijnde stad. Mijn onderzoek liep vast en ik wilde stoppen, dus na twee jaar ben ik naar Nijmegen gegaan. Dat was een moeilijke keuze, want ik kreeg geen financiering meer en heb dus niet betaald gekregen voor mijn promotieonderzoek.' Maar liever dat, dan iets doen wat hem geen plezier geeft. 'Als iets niet lukt of als je het gevoel hebt dat je niet vooruitkomt moet je stoppen en iets anders gaan doen.' Al geldt aan de andere kant wel weer: 'Je moet niet alleen doen wat je leuk vindt, maar ook leuk vinden wat je doet. Je hebt vaak bepaalde aannames over wat plezierig is. Ik heb een tijdje in een bar gewerkt en ik dacht dat ik het geweldig zou vinden: betaald worden om in een café te zijn! Maar ik kwam erachter dat ik aan de verkeerde kant van de toog stond om het leuk te hebben.' Zijn studenten hebben ook wel eens verkeerde aannames: 'Sommigen gaan Game Development studeren omdat ze spelletjes spelen leuk vinden. Dan komen ze er achter dat het maken van een game heel anders is dan het spelen ervan; er komt veel programmeren bij kijken.'

Stefan Leijnen: ‘Ik vind het maken van games leuker dan het spelen ervan.’

Stefan heeft zelf van programmeren moeten leren houden: ‘Het kost tijd om de schoonheid ervan te ontdekken. Maar als je het mooie ervan eenmaal ziet, is het een kunstvorm. Dan hoef je niet meer naar het museum.’
Zijn proefschrift gaat over het kunstmatig vervaardigen van creatieve processen. Denk daarbij aan hoe Netflix je films aanraadt op basis van de films die je hebt gezien en je waardering daarvan. ‘Meestal hoor je hier veel negatieve reacties op, maar er zijn ook positieve kanten,’ vindt Stefan. ‘Denk aan een receptengenerator die op basis van allerlei receptenboeken nieuwe recepten kan verzinnen. Misschien kan dat zelfs wel een soort persoonlijke kok worden die weet dat je van peper en van rijst houdt en je dan een bepaald gerecht aanraadt. Dit gebruik van intelligente programma’s staat niet ver af van games, al is het een ander toepassingsgebied.’
Zou zo’n persoonlijke kok hem de rijst die hij vandaag als lunch heeft gekozen hebben aangeraden? ‘Nee, ik heb zoiets nog nooit eerder gehad, dus dan zou de computer dat niet kiezen; die gaat op basis van het verleden de toekomst voorspellen. Terwijl ik dit ook heel lekker vind! Ik zou dan ook de laatste zijn om te beweren dat computers alles beter kunnen dan wij.’

(ingezonden mededeling)

ASVA STUDENTENUNIE

WORD JIJ UITGEKLEED DOOR JE HUISBAAS?

Je hebt meer rechten dan je denkt...

1. Betaal jij abnormaal veel voor je studentenkamer? Voor vrijwel alle kamers geldt een **maximale huur.** Met het puntensysteem kan je via de Huurcommissie makkelijk je huur verlagen.

2. Stelt je huurbaas rare eisen en kom je daardoor in de problemen? Voor studenten gelden er **wettelijk bepaalde huurrechten** waar je jezelf in alle gevallen op kan beroepen.

3. Last van lekkages, verstoppingen of ander gebrekkig onderhoud? In veel gevallen kan je **gratis reparaties** aan je kamer of woning afdwingen.

4. Bemiddelings-, contract- of sleutelkosten betaald? Dit is wettelijk vaak niet toegestaan en daarom kan je deze **extra kosten terugvorderen.**

ASVA maakt zich hard voor jouw huurrechten. Heb je vragen? Mail naar **studentenhuisvesting@asva.nl.**

Voor meer informatie kun je ook je kijken op **www.wswonen.nl**

Korfbal

Zelfs op haar reis door Australië en Nieuw-Zeeland kon **MILANNE BUITEN** (21, student psychobiologie) het niet laten om te korfballen.

'Al sinds mijn zevende korfbal ik bijna non-stop. Het leukste is dat het een gemengde sport is. Dat vind ik gezelliger dan een team dat alleen bestaat uit vrouwen. Het is bovendien een heel onderscheidende en dynamische sport. Het speelveld is in twee vakken verdeeld. In beide vakken staan vier spelers van beide partijen, waarbij de spelers om de twee doelpunten van vak wisselen. Het aanvallende vak wordt dan verdediging en andersom.

Mijn vriendengroep bestaat grotendeels uit korfballers. Ik ben ook begeleider van het korfbalkamp van de jeugd. Vroeger ging ik zelf mee. Dat vond ik toen al de leukste week van het jaar en dat vind ik nog steeds.

Ondanks dat ik nu in Amsterdam woon blijf ik toch in Nijeveen (Drenthe) korfballen. Op dinsdag reis ik twee uur heen en twee uur terug voor een training van anderhalf uur. De andere training is op vrijdag en de wedstrijd op zaterdag, waardoor ik in de weekenden bij mijn ouders slaap.

Toen ik na mijn eindexamen ging reizen door Australië en Nieuw-Zeeland heb ik de korfbalbond van Australië benaderd en ben ik in Sydney mee gaan trainen. De sport is daar nog heel erg in de beginfase. Ik speelde mee in de allereerste wedstrijd van het team in Sydney. Door mijn contacten in Australië kwam ik in contact met korfballers in Nieuw-Zeeland. In Christchurch heb ik vervolgens ook met hen meegetraind. Daar speelden ze korfbal op zand, wat een heel leuke nieuwe ervaring was. Een jongen en een meisje uit dat team zijn het jaar erna in Nijeveen komen wonen om met ons mee te trainen. Zij hebben de eerste weken bij ons gewoond.' ||| tekst Ramon Holle / foto Fred van Diem

De Eerste Wereldoorlog gaat nooit vervelen

Waarom brak de Eerste Wereldoorlog uit, honderd jaar geleden? Elk jaar reizen tachtig studenten geschiedenis af om met eigen ogen de slagvelden van de eerste moderne oorlog te bekijken, in een poging de onbegrijpelijke strijd te bevatten. ‘De massaliteit van het sterven hier komt op een foto niet over.’ tekst Bob van Toor / foto’s Clara van de Wiel

Docent Willem Melching stapt gedecideerd tussen de eindeloze rijen witte grafstenen van Tyne Cot door. Hij stopt bij het monument midden op de Britse begraafplaats, kijkt even naar de tekst in het witstenen zwaard – ‘*Their name liveth for evermore*’ – en begint te vertellen. ‘Nou, waarom zo’n grote begraafplaats? Dat komt omdat op deze plek een ziekenhuis stond. Er zijn zo waanzinnig veel mensen omgekomen dat ze *concentration cemeteries* als deze moesten aanleggen.’

Terwijl de studenten rondkijken op de immense begraafplaats en enkelen het zwaard proberen te beklimmen (‘Het is hier gelukkig nog geen Berlijn, daar mag je niets meer op het holocaustmonument’) maakt de docent wat foto’s van de grafstenen. ‘Ah kijk, iemand heeft een kaart achtergelaten, dat is altijd leuk. “*Thank you for giving your life for us.*” Dat is toch mooi.’

Ieder jaar stappen docent en studenten in een afgeladen bus naar het voormalig front, waar de geallieerden en de centralen elkaar in 1914 muurvast zetten. Dit jaar is niet alleen het jubileum van de Grote Oorlog: ook studievereniging Kleio, die de *Battlefieldtour* jaarlijks organiseert, bestaat 85 jaar. Maar lustrumwaardige plannen als een trip naar Normandië en zelfs Londen werden uiteindelijk van tafel geveegd: de slagvelden in zuidelijk België en Noord-Frankrijk zijn te fascinerend

> *‘Er zijn zo waanzinnig veel mensen omgekomen’*

voor de historicus om links te laten liggen.

Om het geheel toch een feestelijk tintje te geven logeert de groep dit jaar op enige afstand van de loopgraven in *party capital* Gent. Dat is niet zonder gevolg gebleven: sommige deelnemers vonden pas na vijf uur vanochtend hun bed. Student Leontine (18): ‘Melching wist een heel mooi bierhuis, daar is niemand recht overeind uitgekomen.’ Geen pretje, als je om acht uur aan het ontbijt wordt verwacht.

KRATER

Hoewel de bus vanochtend nog een kleine braakstop moest maken, loopt men stevig door over het pad naar Hill 60 – strijdtoneel van de Eerste Slag om Ieper in 1914. Vlekken felle ochtendzon vallen op de surrealistische heuveltjes van het beschadigde landschap. Kleine groepjes bomen beginnen hun bladeren te verliezen: na tientallen jaren begonnen ze weer te groeien op de granaatkraters, maar de littekens blijven duidelijk zichtbaar onder hun wortels.

Het is modderiger dan de overwegend hip geschoeide studenten hadden verwacht. ‘Waarom heb je ook je Clarks aangetrokken?’ vraagt Thomas (18) aan zijn buurvrouw. ‘Het is wachten tot iemand op zijn bek gaat – zo, wat een fúcking grote krater.’

Aan de voeten van de studenten gaapt een gat ter grootte van een voetbalveld. Het plasje water in het midden zou een vredig bosvennetje kunnen zijn, als het niet onderin een immense trechtervormige kuil zou liggen, die de naam ‘Hill 60’ een cynische bijsmaak geeft. Met dergelijk cynisme en droge humor zouden de Engelse, Franse en Duitse soldaten zich in de uitzichtloze loopgraven steeds meer gaan wapenen. *Melching:* ‘De senioren op de vorige trip zeiden dat de kuil

Docent Willem Melching vertelt bij het Canadese monument.

tachtig meter in doorsnee was. Het waren stuk voor stuk goede golfers, dus ik geloof ze wel. Ik weet niet of we er ook omheen mogen lopen van de tijdcommissie?'

Kraters als deze, vertelt hij, zijn het gevolg van ondergrondse explosies. De Engelsen en Duitsers, hier tegenover elkaar ingegraven in loopgraven, maakten lange tunnels onder vijandige linies door. 'Het was duur, en een hoop gedoe, maar ze deden alles om de patstelling te doorbreken. Ze stopten meestal als ze te dicht bij een tunnel van de tegenstander kwamen, en bliezen hem dan op: geen leuker vermaak dan leedvermaak.'

Hoewel niet vies van een zwartgallig grapje, is Melching de gedroomde geleide door het vervreemdende landschap. De docent, die veelvuldig publiceerde over beide wereldoorlogen, weet de onoverzichtelijke vier jaar, de aanloop en nasleep tot belangrijke thema's terug te brengen, op de daarvoor meest relevante historische plaats.

Op de krater van een van de grootste explosies in de geschiedenis bijvoorbeeld. In 1917 bliezen de Britten negentien tunnels vol explosieven op. De ontploffing was tot in Londen te horen en kostte aan zo'n tienduizend Duitse soldaten het leven. De gevechten om de heuvel, vertelt de docent, waren onderdeel van de gedroomde

'Het is zeker geen bierreisje'

doorbraak naar zee van de Britse opperbevelhebber Haig. 'De doorbraak lukte in 1915, maar twee maanden later loopt de zaak totaal vast. Dat komt door de moderne technieken van oorlog voeren, die de verdediging in het voordeel stellen: drie kerels met een machinegeweer houden honderden mannen tegen. Sterker nog, ze leggen ze om. De oorlog is dus alleen te winnen als er bij één partij meer mensen sneuvelen dan erbij komen. Een slijtageslag: je rekent simpelweg uit hoeveel mannen er in het andere land geboren zijn rond 1900. Het slaat pas om wanneer de Verenigde Staten zich ermee gaan bemoeien, en er ineens twee miljoen Amerikanen in de pijplijn zitten.'

GIFGAS

Melching praat vaak in de tegenwoordige tijd, wat zijn commentaren nog levendiger maakt, ondanks de afstandelijkheid van iemand die er al honderden boeken over heeft gelezen. Behalve grapjes om de zware kost wat te verluchtigen, krijgen de studenten en passant een enorme hoeveelheid context om de oren: de Eerste Wereldoorlog was relevant voor het leeuwendeel van de wereld, en is dat in veel opzichten nog steeds. 'Kijk naar Syrië,' zegt de docent, staand op een Canadees monument voor de eerste gifgasaanval. 'Toen er aanwijzingen waren dat er gas was ingezet tegen de Syrische bevolking stond de wereld op z'n kop. De psychologische gevolgen van een gifgasaanval zijn nog altijd enorm. De angst was groot. Hoewel minder dan één procent van de doden in de oorlog omkwam door gifgas, is het een symbool geworden van die oorlog. Een gasaanval is op zich niet eens zo gevaarlijk: de soldaten die hadden opgelet bij scheikunde, wisten dat

Kleioten op begraafplaats Tyne Cot

je in je zakdoek moet plassen en daardoorheen kunt ademen. Je zal maar net niet hoeven,' besluit Melching droogjes. Voor de groep een teken om vragen te stellen en nog even rond te kijken.
'O, nog één ding!' roept de docent. 'Zien jullie dat we op een stenen *maple leaf* staan? Dit is ook het moment dat Canada zichzelf als land begint te ontdekken. Monumenten als deze gaven de oorlog een plek in de Canadese geschiedenis, het gaf de Canadezen zelfbewustzijn en het idee dat de oorlog niet voor niets was geweest.'
Aan een goede Belgische lunch van friet en garnalenkroketjes rekenen Kleio-leden met hun docent uit hoe vaak de reis hierheen al gemaakt is. Al minstens twaalf jaar is Melching afgereisd, sommige studenten zijn hier voor de derde keer. *Melching*: 'Ik ben nu op het punt aangekomen dat ik de vlaggetjes in de grond bij graven fotografeer. De massaliteit van het sterven hier komt nooit over op een foto. De impact is veel groter als je er zelf tussen staat.'

BEGRAAFPLAATSEN

Het gaat nooit vervelen, vindt Melching. 'Ik vind het een heel belangrijk onderwerp. Op de UvA is de geschiedenis van internationale betrekkingen vooral gericht op de Koude Oorlog. De Eerste Wereldoorlog valt vaak buiten de boot. De truc is om op één reis zo veel mogelijk representaties van landen te laten zien: monumenten voor Arabieren, Zuid-Afrikanen, Canadezen en Duitsers. Daarin zie je wat een wereldoorlog betekent. Dat die landen zichzelf hier hebben zitten uitvinden.'
Voor morgen staat de IJzertoren in Diksmuide op het programma, hét monument voor Vlaams nationalisme en tot op de dag van vandaag politiek geladen. 'Je ziet dat de oorlog nog steeds enorm gepolitiseerd en geïnstrumentaliseerd wordt.'
De gevolgen van het eindeloze vechten beginnen pas te dagen op de begraafplaatsen die zich rondom de frontlinie uitstrekken. Op de Duitse begraafplaats Langemark bespreken de historici de verschillen in nationale begraafcultuur. 'Voor Duitsland is het herdenkingsproces beladen. Na de oorlog werd het land vernederd, en net als het weer goed gaat komt Hitler aan de macht. Daarom wilden de Duitsers na de Tweede Wereldoorlog aanvankelijk helemaal niets met al die ellende te maken hebben. Het duurde heel lang voor toeristen hierheen kwamen.'

Een gasaanval op zich is niet eens zo gevaarlijk

ADOLF HITLER

Onder de doden zijn drieduizend studentvrijwilligers. Ze waren koud drie weken aan het front toen ze werden aangevallen door een eenheid goed getrainde Engelse militairen. Ze werden begraven in een typisch Duits 'kamaradengraf', met het, vaak onidentificeerbare, stoffelijk overschot van 25.000 soldaten. 'Als ze nu nog iemand vinden – en dat gebeurt geregeld, bij een boer, of tijdens wegwerkzaamheden – kunnen ze wel DNA-tests uitvoeren,' zegt de docent. 'Er wordt speciaal daarvoor nog een begraafplaats open gehouden.' Hij wijst op een grafsteen waar '*Gefreiter*' op staat – de rang van Adolf Hitler, die hier als jonge soldaat ternauwernood aan de dood ontsnapte.
In kleine groepjes lopen de studenten over het kerkhof. Sommigen zijn stil – misschien is het de kater, allicht dringt de zwaarte van het onderwerp bij een massagraf van studenten pas echt goed door. Ondanks de biertjes en de gewaagde grapjes die de historici graag mogen maken, is de reis een serieuze, vindt Thijmen (20). 'De knipoog die er dit weekend vaak in zit is belangrijk, om met afstand naar een gebeurtenis als deze te kunnen blijven kijken. Maar het is zeker geen bierreisje. Ik realiseer hier weer hoeveel diepgang deze studie biedt: hiervoor deed ik journalistiek, daar hoefde je echt nergens over na te denken. Onderling discussiëren we ook over de onderwerpen die we hier tegenkomen. En het leuke is dat iedereen andere dingen over het verleden weet, en iets kan bijdragen aan die gesprekken.'
Op Kleio-voorzitter Lisa Koks (21) maakten de witte muren van Tyne Cot de meeste indruk. 'De duizenden namen van overledenen, dan dringt tot je door om hoeveel mensen het gaat. Veel studenten bleven lang voor die muur staan.'
Die avond staat de hele groep op tijd onder de Menenpoort van het heropgebouwde stadje Ieper. Stipt om acht uur klinkt daar het trompetgeschal van de *Last Post*, ter ere van de vermisten van de Eerste Wereldoorlog. 'Het idee dat die melodie daar al 85 jaar onafgebroken wordt gespeeld is erg indringend,' zegt Lisa. 'Je staat daar, weet niet wat er gaat gebeuren, en dan begint de trompet te spelen.' 'Dat blikkerige geluid onder die stenen boog is behoorlijk indrukwekkend,' vindt ook Melching. 'Maar het wordt helaas steeds drukker: een paar jaar geleden stond ik met de hele groep vlakbij de trompetspeler, vorige keer stond het om half acht al stampvol. Dit gebied wordt elke keer drukker. We moeten dat biertje van tevoren vanavond maar even overslaan.'

op de tong

foto Daniël Rommens

Szmulewicz

Bakkersstraat 12 (Centrum)

Het drukke, schreeuwerige Rembrandtplein is niet het eerste waar je aan denkt als je op zoek gaat naar een leuke plek om te eten. Maar vanwege een bezoek aan theater De Kleine Komedie bevinden wij ons hier om zeven uur tussen de toeristen, met een lege maag en krap tijdschema. Gelukkig vinden we verstopt in een zijstraat van het Rembrandtplein restaurant Szmulewicz.
Dit restaurant, vernoemd naar de Poolse acteur Gabriel Szmulewicz die in de jaren tachtig een theater in Amsterdam bezat, serveert 'internationale gerechten met een Europese knipoog'. Dat resulteert in een spannende en betaalbare menukaart, waarvan we meerdere ingrediënten moeten googelen. Mojo rojo blijkt een rode curry, raïta is een munt-yoghurtsausje en badjak is een sambal. Weer wat geleerd.
Het voorgerecht van portobello uit de oven met pompoen, geitenkaas en gesuikerde cashewnoten (€ 7,90) is een groot succes – dit gaan we thuis zeker namaken. De salade van kangoeroe (!), macadamianoten, kiwichutney en schapenkaas (€ 8,90 voor een voorgerecht, € 14,90 voor een hoofdgerecht) is een regelrechte smaakexplosie. We blussen hem met witte wijn. Ook de goudbrasem à la Veracruz (€ 18,90) is vol van smaak. Een goudbrasem is hetzelfde als dorade, in dit geval dus in de stijl van de Mexicaanse havenstad Veracruz. Heel lekker. We zitten te vol voor een toetje, maar qua tijd had het nog makkelijk gekund. Binnen een uur staan we weer buiten, ruim op tijd voor onze voorstelling. Lisa Baart

Folia Magazine ontvangt graag je restaurantrecensie en vergoedt bij plaatsing tot € 50,-. Maximaal 270 woorden, kaders zijn welkom, maar niet verplicht. Mail je recensie (met prijzen) naar redactie@folia.nl en de originele bon naar *Folia,* Stephanie Gude, Prins Hendrikkade 189b, 1011 TD Amsterdam.

GABRIEL SZMULEWICZ

Gabriel Szmulewicz is een Poolse acteur die van 1984 tot 1989 een eigen theatertje had in Amsterdam: het Stadsschuifdeur Cabaret. Ook schreef hij in de jaren zestig satire voor de Vara en won hij verschillende cabaretprijzen. Restaurant Szmulewicz heet natuurlijk ook zo omdat, zoals hun site vermeldt, 'smullen hier een dagelijkse bezigheid is'. Gabriel Szmulewicz heeft het restaurant op 1 januari 1990 feestelijk geopend.

KANGOEROEVLEES

De rode kangoeroe heeft geen natuurlijke vijanden en wordt gedood om overpopulatie tegen te gaan. Dit maakt kangoeroevlees een heel verantwoorde keuze. Op meerdere manieren verantwoord, want het vlees bevat ook weinig verzadigde vetten en zit vol eiwitten en ijzer. In Australië wordt het dier ook vaak op de barbecue gelegd. In elke grote supermarkt *down under* kun je kangoeroesteaks, kangoeroegehakt en kangabangas (kangoeroeworsten) kopen.

VERACRUZ

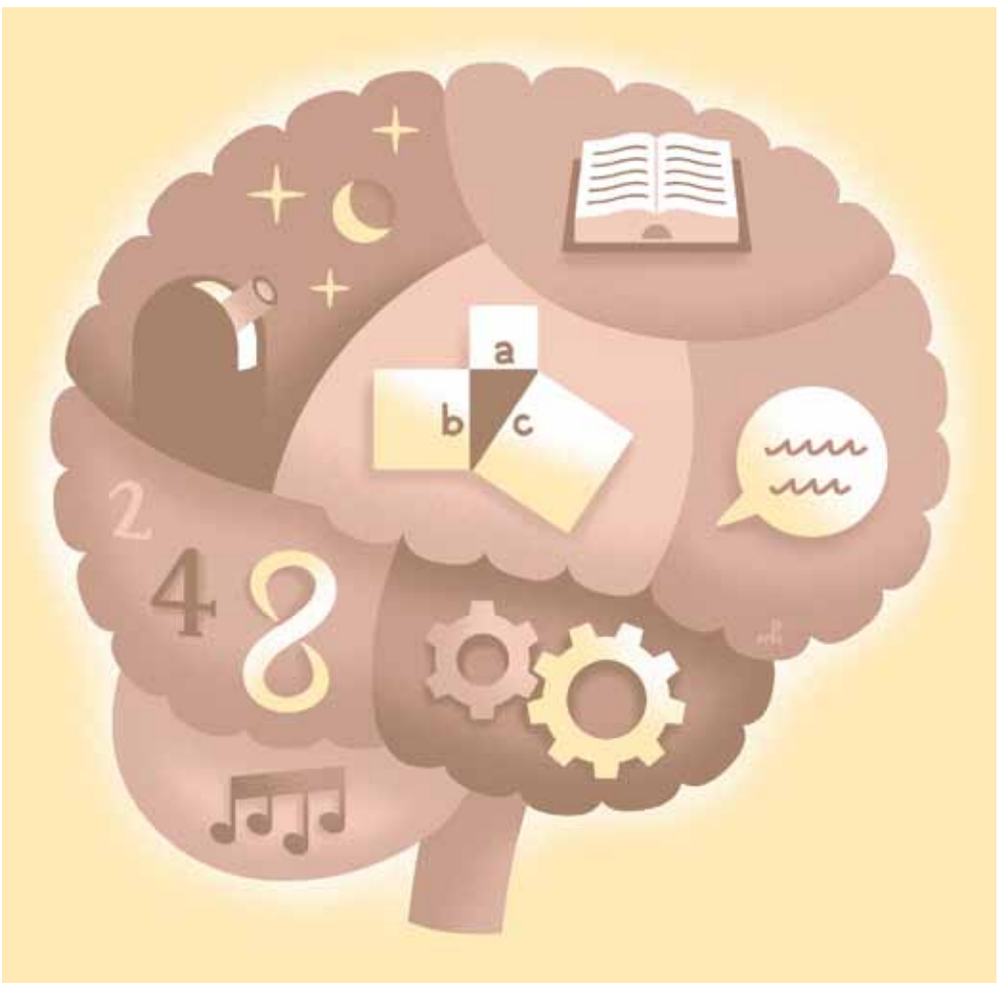
Veracruz is de grootste havenstad van Mexico. Het is een echte smeltkroes van verschillende culturen: Spaans, Indiaans, Afrikaans, Italiaans en Cubaans. Dat maakt de keuken bijzonder. Hét gerecht van de stad is Huachinango a la Veracruzana: in limoensap, nootmuskaat en knoflook gemarineerde red snapper met een saus van tomaten, jalapenos, olijven en kruiden, en soms ook kappertjes en rozijnen.

Vrije kunsten vergen verstand

Een liberal arts college invoeren aan de FGw is een goed idee, maar dan wel mét investeringen van het College van Bestuur, vindt Stephanie Kramer. illustratie Marc Kolle

Maandag 10 november heeft Frank van Vree, decaan van de Faculteit der Geesteswetenschappen (FGw), een plan gepresenteerd voor de herstructurering van de bacheloropleidingen aan zijn faculteit. Een van de voorstellen is het omvormen van alle bacheloropleidingen tot één liberal arts college. Op dit moment sluit het geesteswetenschappelijke bacheloronderwijs niet goed aan op de vraag van aankomend studenten en op de vraag van de arbeidsmarkt. Een link met de maatschappij is nauwelijks te vinden binnen de bachelorcurricula. Daarnaast bestaat er een gebrek aan interdisciplinariteit. Hoewel dit een veelgebruikt woord is in de beleidsdocumenten van de FGw, is het onderwijs eerder multidisciplinair dan discipline-overstijgend. Het omvormen van het bacheloronderwijs naar een liberal arts college zou deze problemen kunnen oplossen.

Een van de klassieke voordelen aan een liberal arts college is namelijk dat het de mogelijkheden biedt om vakken te volgen binnen verschillende disciplines. Studenten worden door een interdisciplinaire opleiding creatievere denkers en beter in het analyseren en oplossen van complexe (maatschappelijke) problemen. Het geeft studenten een brede achtergrond en een diverse kennis, wat ervoor zorgt dat ze in verschillende soorten banen goed kunnen functioneren zonder beperkt te zijn tot één bepaalde discipline. Tegelijkertijd worden ze wél academisch geschoold, met in het bijzonder extra aandacht voor kritisch denken en analytisch schrijven. De major in het tweede en derde jaar zorgt ervoor dat er ook ruimte blijft bestaan voor specialisatie. Daar zullen verder ook de masterop-

leidingen een grotere rol in moeten gaan spelen dan nu het geval is. Standaard tweejarige masterprogramma's kunnen de tijd voor specialisatie opvangen die in het eerste jaar van het liberal arts college besteed wordt aan algemeen geesteswetenschappelijk onderwijs.
Een ander voordeel van liberal arts colleges is dat het onderwijs zeer kleinschalig is ingericht. In tegenstelling tot de massale hoorcolleges die nu het onderwijssysteem domineren binnen de grote opleidingen van de FGw, is de kern van liberal art colleges dat al het onderwijs plaatsvindt in kleine werkgroepen, waarin ruimte voor discussie erg belangrijk is. Daarnaast zijn het vaak docenten op het niveau van hoogleraar die de kleinschalige colleges geven. Dit zorgt ervoor dat het onderwijs inhoudelijk sterk is en er een goede band bestaat tussen het onderwijs en onderzoek aan de faculteit.

Kleinschalig onderwijs moet het uitgangspunt zijn

Het is van groot belang te beseffen dat de combinatie van interdisciplinariteit, kleinschalig, kwalitatief hoogstaand onderwijs en de focus op vaardigheden als kritisch denken en analytisch schrijven een liberal arts college maken tot wat het is. Als het zo wordt ingericht, zou dit nieuwe liberal arts college dan ook een aanwinst zijn voor de UvA.
Maar er moet één grote kanttekening worden gemaakt bij het plan van Van Vree: dit voorstel komt voort uit de urgentie om te bezuinigen, naar aanleiding van een twijfelachtige en ondoordachte keuze van het College van Bestuur van de UvA om de bètawetenschappen een financieel voordeel te geven ten koste van de rest. Daarom is het waarschijnlijk dat de invoering ervan gepaard zal gaan met een centralisatie van het onderwijs, massale hoorcolleges als onderwijsvorm in het brede eerste jaar en het verdwijnen van grote delen van het onderwijsaanbod. De kritiek van de studentenraad en ondernemingsraad van de FGw op de plannen en de commotie die ontstaan is in de faculteit zijn in dit opzicht dan ook zeer terecht.
Het CvB moet de keuze voor het sterk bevoordelen van de bètawetenschappen ten koste van de rest ernstig heroverwegen en Frank van Vree ondersteunen bij zijn plan, zodat het niet wordt geïmplementeerd als bezuiniging op het onderwijs, maar als verbetering ervan. Als de decaan van de bètafaculteit met dit plan was gekomen zou hij nu miljoenen krijgen. Kleinschalig onderwijs van hoge kwaliteit moet het uitgangspunt zijn van het nieuwe college. Deze herstructurering zou ervoor zorgen dat de geesteswetenschappen aan de UvA zo gemoderniseerd worden dat het grote voordelen oplevert, die het de investeringen meer dan waard maken. ■■■

Stephanie Kramer studeerde politicologie, deed de researchmaster archeologie en was vicevoorzitter van de FSR FGw.

Herstel

In het artikel over Thomas van Aalten (*Folia* #10, pagina 40/41) staat dat Van Aalten samenwoont met zijn Vlaamse vriendin en haar twee kinderen. In werkelijkheid heeft hij twee kinderen en woont samen met zijn Vlaamse vriendin Bip. Daarnaast heeft hij niet in boekwinkels gewerkt, maar in boekwinkels zijn boek gepromoot.

Van Aalten

2024

'Tamara!'
'Even wachten… Rodney? Wow, da's lang geleden!'
'Zeker! Zag ik je account al ronddartelen bij die 3D-shows van Daft Punk?'
'Klopt, ik lag toen ziek op de bank. Grappig dat je me herkende. Dat ze nog bestaan hè.'
'Nou ja, bestáán. Dat weet je nooit.'
'Die show bracht me helemaal terug naar tien jaar geleden…'
'Ja, mij ook. Jij zat toch… wacht, zat ik bij jou in het eerste jaar van de HvA?'
'Klopt! Toen heette dat nog zo ja. Toen zat het nog in de stad, hè? Jij hebt toch ook gewoon les gehad op die Amstelcampus? Volgens mij is het gekocht door een Rus. Ze maken er nu een *leisure centre* van, met een bioscoopzaal, dure kledingwinkels en een *gym* en zo.'
'Toen konden we nog gewoon studeren waar we wilden. Ik heb medelijden met de huidige *knowledge pupils*.'
'Een neef van mij is geplaatst op de Unilever Academy in Rotterdam. Alleen daar was nog plek. Hij wilde eigenlijk de *corporate management bachelor* van Media Markt doen. Jij hebt nog geen kids die naar een *educational platform* moeten toch?'
'Nee, ik heb een zoontje van drie maanden. Wat is dat snel gegaan…'
'De jaren tien. Twitter, quinoa, gojibessen, global warming en YouTube-terrorisme. En ik kon nog zelf mijn cv inrichten!'
'O ja! Gewoon ouderwets op pdf. Wanneer hebben ze al onze persoonlijke data aan elkaar gekoppeld?'
'Nog niet eens zo lang geleden. 2018!'
'Ah, daar is mijn flexcar. Ik zie je account nog wel eens, hè?' ■■■ Thomas van Aalten

1

2

4

5

8

9

3

6

7

10

objectief

AANGEKLEDE KAMERS

Toeristen die Amsterdam bezoeken hoeven allang geen genoegen meer te nemen met een steriele studio of een truttige grachtenkamer. In alle windhoeken van de stad schieten de hippe hotels als paddenstoelen uit de grond. Zelfs midden op de Wallen kun je sinds enige tijd blits overnachten. In Hotel The Exchange aan het Damrak staat alles in het teken van de mode. En het hotel noemt zich niet alleen fashion-hotel, de eigenaren vroegen voor de inrichting van de kamers ook daadwerkelijk jonge modestudenten van het Amfi. Nog een behoorlijke opdracht, want in plaats van een lichaam moesten de studenten plotseling een ruimte modieus aankleden. Acht einde-jaars ontwierpen in totaal dertig kamers, met inspiratiebronnen die uiteenlopen van kunstenares Frida Kahlo tot de gebroeders Grimm. Zo kun je in het hotel nu een verblijf boeken in een ruimte met de illustere namen The Crinoline Cage of de Kamer Obscura. Spannende nachten gegarandeerd. Of studenten er vaak zullen overnachten is trouwens de vraag. Voor de goedkoopste kamers betaal je al 80 euro, de duurste gaan tegen de 200 euro per nacht weg. tekst Clara van de Wiel / foto's Mirjam Bleeker

1. Denise de Geijter: Hide and Seek
2. Paul Hanraets: The Pleats Room
3. Roos Soetekouw: Marie-Antoinette
4. Anne Wolters: History Repeated
5. Malu Gehner: Woven Cocoon
6. Denise de Geijter: Living in a Cardboard Box
7. Sofie Sleumer: The Crinoline Cage
8. Roos Soetekouw: Eighties Room
9. Roos Soetekouw: Misunderstood Creatures
10. Malu Gehner: Epaulettes

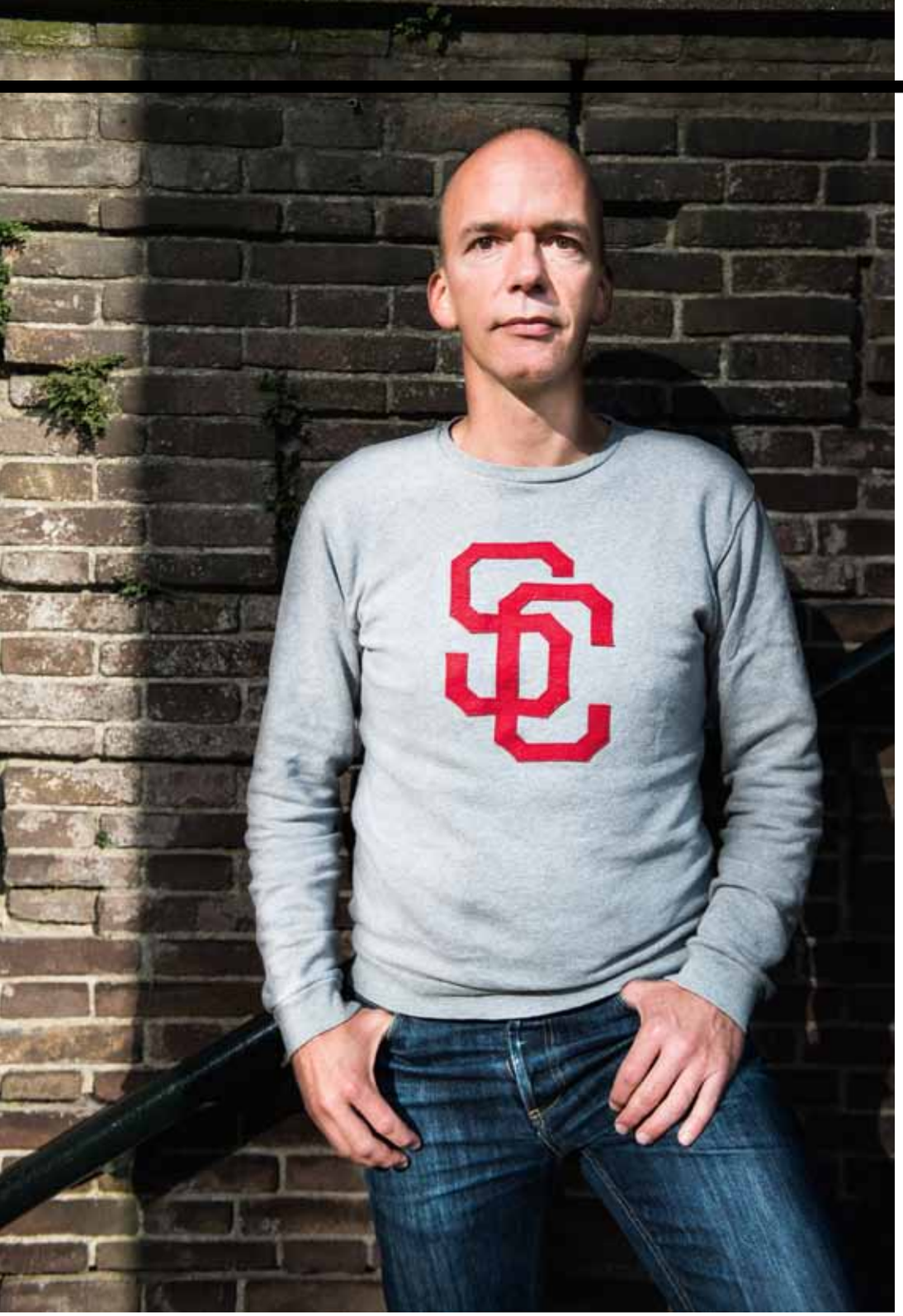
De kennis van de crowd

Socioloog Christian Bröer wil het onderzoek in de sociale wetenschappen transparanter maken en minder afhankelijk van solitaire wetenschappers, om de kans op fraude te verkleinen. En meer discussie juicht hij toe. ‘In de sociale wetenschappen is het geaccepteerd dat er meer dan één waarheid is.’ tekst Yannick Fritschy / foto Mats van Soolingen

‘Falende wetenschap’, dat was de titel van het rapport van de commissie die in 2012 de fraude van sociaal psycholoog Diederik Stapel onderzocht. De beschuldiging was niet alleen gericht aan het adres van Stapel zelf. Volgens de onderzoekscommissie heerste in de sociale wetenschappen een cultuur waarin op ‘slordige, selectieve en niet-kritische wijze met onderzoek en data werd omgegaan’. Sindsdien zijn binnen de sociale wetenschappen meerdere gevallen van wetenschapsfraude aan het licht gekomen. Het meest zorgwekkende daarbij was dat de onderzoeksresultaten telkens probleemloos door de peer review kwamen, het wetenschappelijke controlemechanisme.
Er moet dus iets veranderen in de procedure waarmee sociaal wetenschappers artikelen publiceren. Christian Bröer (47), een socioloog aan de UvA die zich in zijn onderzoek vooral richt op burgerschap en methodiek, besloot daarom vorig jaar om te gaan experimenteren met de Crowded Theory-methode: een soort crowdfunden, maar dan voor wetenschappelijke kennis. ‘We waren voor honoursstudenten op zoek naar een doe-vak, naast alle theoretische vakken. Daarom besloten we studenten een experiment te laten doen dat *citizen science* introduceert in sociale wetenschappen.’

‘Meerdere interpretaties geven een beter beeld’

Volgens Bröer vormen transparantie en samenwerking namelijk de sleutel tot verbetering van betrouwbaarheid. ‘Je moet niet alleen het eindproduct – het artikel – met iedereen delen, maar het hele onderzoek van begin tot eind,’ zegt hij. ‘Als honderden wetenschappers en belangstellenden samen een artikel publiceren, in plaats van iedereen afzonderlijk, dan wordt onderzoek minder afhankelijk van enkele personen.’
Gezamenlijk onderzoek van wetenschappers en niet-wetenschappers klinkt misschien onwaarschijnlijk, maar in de bètawetenschappen gebeurt het al regelmatig. In het online computerprogramma Foldit, bijvoorbeeld, helpen gebruikers biologen door samen te zoeken naar ideale eiwitstructuren.
Bij het eerste Crowded Theory-experiment aan de UvA kregen studenten en andere belangstellenden op een online platform uitspraken te zien uit enquêtes, waarbij ze moesten aangeven welke emoties er volgens hen achter de uitspraken schuilgingen. ‘Al met al gaat het zo slecht nog niet’ duidde bijvoorbeeld volgens sommige deelnemers op optimisme, maar volgens anderen juist op onverschilligheid. ‘Het experiment is zo goed verlopen dat er door een groot onderzoeksinstituut [waarvan hij de naam nog niet mag noemen, red.] op voortgebouwd wordt,’ zegt Bröer. ‘Voor het eerst hebben we op deze manier de emoties achter dergelijke uitspraken onderzocht.’
Je kunt je afvragen of ‘leken’ wel genoeg kennis hebben om vergaand mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek. In dit geval in ieder geval wel, volgens Bröer: ‘De meeste mensen bleken heel goed in staat om de emoties te herkennen, mede omdat ze deel uitmaken van de-

'Je moet onderzoek van begin tot eind delen.'

zelfde samenleving. Natuurlijk is niet iedereen vervolgens in staat tot complexere interpretaties, maar in een grote groep zijn er altijd mensen die dat wel kunnen.'

Een nadeel van Crowded Theory is dat vrijwillige deelnemers doorgaans niet de dwarsdoorsnede van de bevolking vormen die je zou wensen. 'Maar een enkele wetenschapper is ook niet objectief,' zegt Bröer. 'Niet elke interpretatie is juist, maar in de sociale wetenschappen is het wel geaccepteerd dat er meer dan één waarheid is. Meerdere interpretaties leiden tot een beter beeld. Wanneer mensen bovendien met elkaar samenwerken, ontstaat er zogeheten intersubjectiviteit, waarbij ze hun persoonlijke voorkeuren ontstijgen.'

Voor zijn tweede experiment nodigde Bröer met zijn onderzoeksteam weliswaar alleen sociologen uit, maar wel sociologen met verschillende opvattingen. Zij mochten vanaf eind augustus online de discussie aangaan over diversiteit in Amsterdam, aan de hand van in de binnenstad gemaakte foto's. *Bröer:* 'Dat leidde in eerste instantie tot clichématige interpretaties, zoals: "Er staan veel gekleurde mensen op de foto, dus Amsterdam is divers." De online samenwerking bracht dit heel snel aan het licht. Vervolgens ontstond een goede discussie over in hoeverre verschil in huidskleur een indicatie is voor diversiteit.'

Op het platform is ook te zien dat die discussie voornamelijk gevoerd werd door een klein aantal deelnemers. Volgens Bröer lag dat mede

'We willen een platform zoals Wikipedia'

aan de software. 'Er heerst op sociale media een cultuur waarin mensen iets roepen en dan weer weggaan. Dat gebeurde ook bij onze huidige webtool. We willen graag een platform zoals Wikipedia, waarbij gebruikers elkaar op verantwoorde wijze aanvullen en corrigeren.'

Het is daarnaast de bedoeling dat de methode niet alleen in onderzoek, maar ook in online onderwijs zal worden geïmplementeerd. *Bröer*: 'Momenteel zijn MOOC's [Massive Open Online Courses, red.] heel populair onder studenten. Wij willen een stap verder gaan door MOOR's te introduceren: Massive Open Online Research.'

Kan Crowded Theory leiden tot een opleving van de sociale wetenschappen? Bröer denkt van wel. 'In minder dan een jaar zijn we heel ver gekomen, mede dankzij de medewerking van studenten, de universiteitsbibliotheek en ICT in het onderwijs. Nu is het zaak om nieuwe software te ontwikkelen, die wetenschappers en niet-wetenschappers meer betrokken laat zijn bij de sociale vraagstukken van deze tijd.'

Laat duizend bloemen bloeien op het Science Park

Anna's Ruigte hebben ze haar liefkozend genoemd; de woeste vlakte in het Science Park waar drie studenten ecologische guerillatuinen onderhouden: 'Die strak gemaaide gazons, dat past toch helemaal niet op een universiteit die vooruitstrevend wil zijn?' tekst en foto's Lieke Mulder

De grasveldjes op het Science Park, met af en toe een boom en een net vijvertje, vinden ze maar niks. Biologiestudenten Jeroen Schutt, Milan van Manen en Myrte Mijnders gaan het Science Park vergroenen. 'De stadse natuur moet je niet betuttelen. Laat de ruigte toe,' zegt Mijnders.

In een slootje achter het Science Park staan vier studenten tot hun navel in het water. Ze slepen groene matten met zich mee. Het zijn floramatten: plastic matten begroeid met waterplanten als de lisdodde en wateraardbei. De studenten willen het Science Park verruigen, de wilde natuur toelaten tussen de steriele nieuwbouw van de bètafaculteit. 'In de stad van de toekomst is er ruimte voor de natuur. Een gebied waar zoveel kennis huist moet daarop vooruitlopen, een voorbeeld zijn voor de rest van de stad,' vindt Mijnders.

De matten zijn de eerste stap in een groot plan om de natuur de ruimte te geven. Het begon een aantal jaar geleden, toen andere biologiestudenten stiekem een tuin aanlegden in de woeste vlakte achter het Science Park. Een hekje, een stoeltje en een paar plantjes, meer was het niet. Het was vooral een populaire plek voor konijnen. Maar de guerillatuin viel op bij de gemeente Amsterdam. Studenten toonden initiatief het gebied te ontwikkelen, dat wilde de gemeente stimuleren. Schutt, Van Manen en Mijnders volgden tijdens hun studie biologie de consultancy-minor Tesla en kwamen via deze minor in gesprek met de gemeente. Die gaf de studenten de kans een gebiedsontwikkelingsplan te schrijven voor een groen Science Park.

'Brandnetel en distelbloemen, je kunt het allemaal eten'

NATUURVRIENDELIJKE OEVERS

Veel waterminnende planten kunnen zich in de waterrijke achtertuin van het Science Park niet vestigen, want de oevers zijn te steil. De oevers in Anna's Ruigte, zoals het gebied door de studenten wordt genoemd, gaan daarom op de schop. Anna is overigens een verwijzing naar de Anna Hoeve, de oude boerderij op het Science Park. *Mijnders:* 'Wij willen die oevers afvlakken. Zo ontstaat er een grote variatie in leefomstandigheden: van licht naar donker en van droog naar nat. Veel verschillende planten en dieren vinden op die manier een optimale leefplek op de oever.' Deze winter worden de oevers afgegraven. Daarna zullen de studenten de matten tegen de oevers leggen, zodat de planten die nu al op de matten leven, zich op de oever vestigen. Tot die tijd kunnen de matten in het water wennen aan hun nieuwe omgeving.

Van Manen pakt twee kleine salamanders van de grond naast de aanhangwagen met floramatten. Ze zijn niet groter dan een lucifer. Voorzichtig plaatst zij de kleine beestjes in het water. 'Van de matten afgevallen,' lacht ze. Salamanders, wezels en kreeften, het zijn allemaal

Myrte Mijnders (vooraan): ‘De stadse natuur moet je niet betuttelen.’

dieren die de studenten graag in Anna’s Ruigte tegenkomen. ‘Hier om de hoek liggen twee belangrijke natuurgebieden voor die soorten, het Nieuwe Diep en de Nieuwe Meer. Het Science Park kan als verbinding fungeren tussen die twee natuurgebieden.’

MOESTUIN

In de guerillatuin is er alleen plaats voor natuurlijke soorten. Bestrijdingsmiddelen en onkruid wieden zijn in deze ecologische moestuin passé. Er staat al vlierbloesem. De studenten verwachten dat ze volgend jaar ook appels en pruimen kunnen oogsten. Polder, het restaurant naast de bètafaculteit, zal dan een gerecht op de kaart zetten met producten uit de moestuin. Niet alleen appels en pruimen, ook minder conventioneel eten komt op de kaart. ‘Brandnetel en distelbloemen, je kunt het allemaal eten,’ legt Mijnders uit. ‘Mits de konijnen niet alles hebben opgegeten natuurlijk.’

Mijnders werpt een blik op de fonkelnieuwe gebouwen terwijl ze haar rubber lieslaarzen uittrekt. ‘Ik hoop dat de gemeente besluit de laatste kavels niet te verkopen. Hier komt misschien een hotel,’ zegt ze, terwijl ze wijst naar een stuk van de oever waar de matten liggen. ‘We hadden

‘Die techbedrijven vroegen meteen: kun je bij ons ook zo’n tuin aanleggen?’

al bedacht hier een amfibieënpoel aan te leggen. Een plasje waar de beschermde rugstreeppad zich kan vestigen. Als dat gebeurt mogen ze niet meer bouwen. Maar dat hebben we niet gedaan, hoor.’ Ze lacht. Dan, opeens geïrriteerd: ‘Die strak gemaaide gazons, dat past toch helemaal niet op een universiteit die vooruitstrevend wil zijn?’ ‘En dan die palmbomen en andere exoten die het gebouw decoreren. Ik snap niet wie dat heeft kunnen bedenken. Die vinden het helemaal niet fijn hier, hebben veel onderhoud nodig en gaan om de haverklap dood,’ valt Van Manen haar bij.

STRUINEN IN DE KOFFIEPAUZE

Ze dachten eerst dat het moeilijk zou zijn mensen op het Science Park voor het plan te enthousiasmeren, vooral de bedrijven die met computertechnologie bezig zijn. *Mijnders:* ‘Maar die mensen vroegen meteen: kun je op de grasveldjes voor onze deur ook geen ecologische tuin aanleggen? Het leek ze fantastisch om tijdens een koffiepauze even door een ruige bloementuin te struinen.’

‘Het is wetenschappelijk bewezen dat mensen tot rust komen in een groene omgeving,’ vertelt Van Manen. ‘Daarnaast heeft groen in de stad nog veel meer handige voordelen. Groenstroken in een stad filteren de lucht, leiden tot een verbeterde waterkwaliteit en kunnen warmteontwikkeling van bebouwing tegengaan. En als je dan toch de stad vergroent, doe dat dan op een manier waar planten en dieren ook iets aan hebben.’

(advertentie)

Folia | Stadsschouwburg Amsterdam | Het Parool | New Scientist

GALA van de wetenschap

Robbert Dijkgraaf
Eveline Crone
Louise Fresco
David Nieborg
Mark Golden
Erik Scherder
Renske Keizer
Piet Bakker
Linda Duits
Edgar du Perron
Alexander Rinnooy Kan

Presentatie
Isolde Hallensleben

In één avond bijgepraat over de Amsterdamse wetenschap

Dinsdag 25 november 2014 | 20.00 uur | Stadsschouwburg Amsterdam

Kaarten te koop bij Stadsschouwburg Amsterdam.

promoties

DONDERDAG 20/11

10.00 uur: Fleur Gawehns – Life Sciences
Function and Targets of Fusarium Oxysporum Effectors. (Agnietenkapel)

12.00 uur: Brian Gibson – Rechtsgeleerdheid
The Pursuit of the Rule of Law within a Pluri-Legal Environment. Female Circumcision – A Case Study. (Agnietenkapel)

14.00 uur: Alexander Lindenbergh – Forensische wetenschap
Development of RNA Profiling Tools and the Implementation in Forensic Casework. (Agnietenkapel)

VRIJDAG 21/11

10.00 uur: Brenda Westerhuis – Geneeskunde
The 3-Dimensional Play of Human Parechovirus Infection; Cell, Virus and Antibody. (Agnietenkapel)

11.00 uur: Niels Koopman – Griekse taal en cultuur
Ancient Greek Ekphrasis. (Aula)

12.00 uur: Marc Sylva – Geneeskunde
On the Connective Tissue Regulator Follistatin-like 1. (Agnietenkapel)

13.00 uur: Alexa Laheij – Tandheelkunde
Factors Influencing Oral Health during Cancer Treatment; with Emphasis on the Relationship between the Oral Microbiome and Oral Mucositis. (Aula)

14.00 uur: Marijn Meijers – Communicatiewetenschap
On Justifying Eco-Unfriendly Behaviors. (Agnietenkapel)

DINSDAG 25/11

10.00 uur: Eric Tan – Scheikunde
Structural Dynamics of Isolated Biological and Synthetic Photoswitches. (Agnietenkapel)

12.00 uur: Sascha Sjollema – Ecologie
Lifting the Veil. Impact of Contaminants on Coastal Phytoplankton. (Agnietenkapel)

14.00 uur: Naser Asghari – Wiskunde
Computational Techniques in Queueing and Fluctuation Theory. (Agnietenkapel)

WOENSDAG 25/11

10.00 uur: Justin Kadi – Sociale geografie
The Neo-Liberal Restructuring of Urban Housing Markets and the Housing Conditions of Low-Income Households: An International Comparison. (Agnietenkapel)

12.00 uur: Eline Nannenberg – Geneeskunde
Mortality in Inherited Cardiac Diseases. (Agnietenkapel)

14.00 uur: Valeria Lascano - Geneeskunde
The Role of APRIL (TNFSF13) in Carcinogenesis. (Agnietenkapel)

Voor uitgebreide informatie zieuva.nl/nieuws-agenda

hora est

Alexa Laheij
Tandheelkunde
21 november, 13.00 uur, Aula

‘Kruisbestuiving tussen disciplines’

Bevinding ‘Een bacterie die een belangrijke rol speelt bij het ontwikkelen van tandvleesontstekingen, is ook een van de boosdoeners bij ontstekingen van het mondslijmvlies waar veel kankerpatiënten last van hebben. Ik heb onderzoek gedaan naar de relatie tussen mondflora als bacteriën, virussen en schimmels en die ontstekingen. Wanneer kankerpatiënten chemotherapie krijgen of bestraald worden op de hals of het hoofd, krijgen zij vaak last van slijmvliesontstekingen in de mond. Dat is erg pijnlijk en bovendien bemoeilijkt het eten, drinken en praten. We kunnen dat wellicht voorkomen door verder onderzoek te doen naar een behandeling van die ene bacterie.’

Leuk ‘Ik ben van nature erg nieuwsgierig, dus het promotieproces was voor mij sowieso erg leuk. Het interessantste vond ik de kruisbestuiving tussen de vele verschillende disciplines in mijn onderzoek. Ik werkte samen met microbiologen, artsen, moleculair biologen et cetera. Daardoor heb ik heel veel nieuwe technieken geleerd.’

Moeilijk ‘Het is niet altijd gelukt om de samenwerking met andere instituten succesvol te laten zijn. Ieder instituut heeft namelijk eigen prioriteiten en die waren niet altijd dezelfde als die van mij. Dat was soms frustrerend, maar uiteindelijk vonden we vaak toch een oplossing.’ Henk Strikkers

Benmil d

De Nieuwe Stijl

Sinds vorige week ben ik eindelijk ook vegetariër. Nee, trends snel oppikken is nooit m’n handelsmerk geweest. Maar na alle vieze internetfilmpjes en documentaires over de vernietigende consumptieverslaving, voedselindustrie en daarbij horende klimaatverandering (die dus mede wordt ingezet door miljoenen giftige scheten van onze biefstukjes in spe) moet je wel heel diep in je ontkenning zitten om de vriezer nog vol te blijven stouwen met kiloknallers.
Maar da’s alweer achterhaald. De nieuwe stijl voor bewuste wereldburgers, is stijl zelf. Iets wat misschien zo dom en oppervlakkig lijkt als onze uiterlijke verpakking zou weleens het nieuwe wereldverbeteren kunnen zijn. Nergens worden zoveel slachtoffers gemaakt als in de kledingindustrie, en dan wordt de helft ook nog eens ongedragen weggegooid. Dat las ik in de krant, maar bij mij is het eerlijk gezegd misschien nog wel meer. Stijl lukt me gewoon nooit.
Een vriendin probeert me nu op niet zo subtiele wijze aan de mode te krijgen, en omdat ze al begreep dat dat met *Vogue* niet gaat lukken poogt ze het nu met strategie en harde argumenten te bereiken. ‘Je moet een stijlicoon vinden, kleurenpalet vaststellen, moodboard maken en zeventien vaste combinaties bepalen,’ vindt ze, en ze heeft gelijk want daarna hoef je het alleen nog maar te bestellen en aan te trekken. Met een bewuste stijl bespaar je honderden euro’s en gooi je niks meer weg, kun je altijd de betere duurzame merken betalen en wordt urenlang als verdwaasde consumptieslaaf door de stad dolen vrije tijd om te besteden aan grote & belangrijke dingen. Het is duidelijk wat me te doen staat. Maar eerst even mijn ongedragen kleding dumpen bij Afrika. Wel weer lullig dat ze daar in mijn genante outfits moeten lopen, maar één probleem tegelijk. Hadjar Benmiloud

Het gevreesde out-of-the-box denken van de FGw-decaan

Decaan Frank van Vree van de Faculteit der Geesteswetenschappen heeft afgelopen week een plan naar buiten gebracht om zijn noodlijdende faculteit toekomstbestendig te maken: er komen minder masteropleidingen en de bacheloropleidingen worden geherstructureerd. De kritiek is niet van de lucht. tekst Dirk Wolthekker / foto Danny Schwarz

Bijna iedereen heeft er wel een mening over, velen hebben er vragen over en het is het gesprek van de dag op de FGw: het facultaire herprofileringsplan voor 2016.
Sinds decaan Frank van Vree het plan vorige week naar buiten bracht is het geen moment rustig geweest in de Spuistraat. Zowel in het P.C. Hoofthuis als in het Bungehuis wordt bijna nergens anders meer over gepraat. Directe aanleiding voor het herprofileringsplan is de, zoals Van Vree schrijft, 'zorgelijke situatie' van zijn faculteit, waar miljoenen moet worden bezuinigd. De FGw kampt met teruglopende studentenaantallen en (daardoor) teruglopende financiering door het CvB – dat de financiële middelen uit Den Haag onder meer herverdeelt op basis van aantallen studenten en behaalde studiepunten. 'De tekorten worden voor twee derde veroorzaakt door een lagere studiepuntprijs en andere verdeelsleutels die het CvB hanteert,' zegt Van Vree. 'Daarnaast heeft de FGw te maken met teruglopende onderzoeksfinanciering in de tweede- en derdegeldstroom [respectievelijk NWO en contractonderzoek, red.] en met een aanhoudende daling van de rijksuitgaven voor onderwijs. Zoals het er nu naar uitziet zal de faculteit volgend jaar ruim vier miljoen moeten besparen. En als we niets doen kan dat bedrag oplopen tot meer dan tien miljoen in 2018.'

KWETSBARE POSITIE

Om het hoofd te bieden aan de financiële problemen zal er diepgaand worden ingegrepen, met name aan de onderwijskant, zegt Van Vree. Hij

> *'We hebben te maken met een structurele overcapaciteit'*

voegt er overigens aan toe dat ook aan andere universiteiten de faculteiten geesteswetenschappen te kampen hebben met teruglopende studentenaantallen en maatregelen nemen of al hebben genomen. 'Ik noem Groningen, ik noem de VU. En in Tilburg wordt zelfs de opheffing van de hele letterenfaculteit overwogen.' Zo ver mag het wat Van Vree betreft aan de UvA niet komen. Maar de faculteit heeft wel veel te veel onderwijsprogramma's en -trajecten en te veel keuzevakken in relatie tot het aantal studenten. *Van Vree:* 'We hebben te maken met een structurele overcapaciteit. Daarnaast is er de kwetsbare positie van het talenonderwijs. Het klassieke talenonderwijs trekt vaak goede studenten, maar het zijn er heel weinig.'
Als het gaat om de bachelorfase zijn er wat Van Vree betreft twee scenario's. In het eerste, zeer vergaande scenario, worden alle afzonderlijke bachelors ondergebracht in een liberal arts college, dat voor alle studenten dezelfde propedeuse kent. Vanaf het tweede jaar kunnen studenten dan een specialisatietraject met 'majors' volgen. Dit zou volgens Van Vree een radicale omslag betekenen in de manier waarop het huidige bacheloronderwijs is ingericht. Het alternatieve scenario bestaat uit de inrichting van *bachelor schools* die in zekere zin voortbouwen op de huidige bachelors, al zullen de propedeuses van die *schools* breder van opzet zijn dan in de huidige bachelors het geval is. Van Vree zegt zelf niet per se een voorkeur te hebben, maar vindt het voorstel voor een liberal arts college 'zonder meer interessant'. 'Dat voorstel zou ik graag diepgaand willen onderzoeken. Omdat alle eerstejaarsstudenten in dat voorstel hetzelfde traject volgen, is het een heel transparant onderwijsmodel dat bovendien uniek in Nederland zou zijn.'

Trappenstelsel in het P.C. Hoofthuis

Tijdens een informatieavond, vorige week woensdag in de Doelenzaal van de UB, leidde met name het voorstel tot inrichting van een breed liberal arts college tot boze reacties. Een student zei bij het vernemen van het plan 'in janken' te zijn uitgebarsten. 'Ik ben juist naar deze faculteit gekomen omdat er géén liberal arts college aan verbonden is.' Veel studenten waren het met haar eens. Maar Van Vree ziet een dergelijk college als mogelijke oplossing voor de facultaire problemen. Volgens hem is het inmiddels 'in grote delen van de wereld' normaal geworden om het onderwijs in te richten volgens een liberal arts-model, omdat studenten het begin van hun studie breed zouden willen inzetten. 'Maar dat betekent niet het einde van alle specialistische opleidingen,' zegt Van Vree. Dat laatste wordt door studenten nu juist gevreesd. 'Alle specialisatievrijheid die we nu hebben gaat straks verloren,' zegt FSR-voorzitter FGw Gunnar de Haan. 'In zo'n liberal arts college komt een brede propedeuse die een algemene inleiding geeft op de geesteswetenschappen. Dat is niet de bedoeling. Iemand die nu eerstejaars geschiedenis is, begint straks pas in zijn tweede jaar aan die studie. Waar zit de diepgang? Bedoeling is bovendien dat de faculteit meer studenten zal aantrekken, maar ik vermoed dat het omgekeerde zal gebeuren. Studenten komen juist af

'Waar zit de diepgang?'

op de diversiteit van onze faculteit en niet op een brede, algemene opleiding.'

NIET-RENDABEL

Naast de bachelor wordt ook het masteraanbod tegen het licht gehouden. *Van Vree*: 'We bieden momenteel 67 masterprogramma's aan. Heel veel daarvan zijn helaas zo klein dat ze niet rendabel zijn. Dat leidt tot het weglekken van energie en efficiëntie.' Voorbeelden van te kleine masters zijn volgens Van Vree onder meer de eenjarige master Griekse en Latijnse taal en cultuur, de duale master museumconservator, de researchmasters archeologie en Gouden Eeuw of de mastertrack Italiaans. 'Het zijn maar een paar voorbeelden, er zijn nog meer niet-rendabele masters.' Veel studenten ageren juist tegen dit rendementsdenken: zij vinden dat een universiteit de taak heeft ook kleine, desnoods niet-rendabele, opleidingen aan te bieden.

WEGSTEMMEN

Studenten vrezen dat het liberal arts-model al vaststaat, maar dat is wat Van Vree betreft niet het geval. Hij noemde eventuele invoering van een liberal arts college vorige week zelfs 'heel riskant', omdat het aantal studenten aan de FGw er niet per se door zal stijgen of omdat het aantal studenten wellicht zelfs verder daalt 'omdat we te veel verbreed hebben'. *Van Vree:* 'Het voorstel voor een liberal arts college is bedoeld als een "out-of-the-box voorstel", omdat ik ons wil dwingen na te denken over hoe we met elkaar verder gaan.' 'Maar wat als dat niet gebeurt? Wat als studenten beide varianten voor een nieuwe inrichting van de bachelor wegstemmen,' was een vraag die een van de studenten vorige week in de Doelenzaal stelde. 'Hebt u dan een plan B?', vroeg deze student. 'Nee,' was het antwoord van de decaan. 'Ik heb geen plan B. We moeten er met elkaar uit zien te komen.'

Kamerlid Jasper van Dijk (SP) heeft vorige week aan minister Bussemaker (OCW) Kamervragen gesteld over de plannen. De voorgestelde profielschets zal deze en komende weken binnen de faculteit uitgebreid worden besproken met alle betrokkenen. Op donderdag 20 november vindt er een openbare overlegvergadering van de studentenraad met het faculteitsbestuur plaats. Voor de meest actuele informatie zie: foliaweb.nl/dossier/bezuinigingen-fgw.

De moderne bibliothecaris

Deze week in *Folia maakt kennis:* Maria Heijne, sinds een jaar directeur van de UB en van de Hogeschoolbibliotheek. tekst Dirk Wolthekker / foto Danny Schwarz

Wat Maria Heijne goed kan, is verbindingen maken. Verbindingen naar nieuwe doelgroepen bijvoorbeeld. Zo ging ze als bibliotheekbaas van de TU Delft doodleuk een samenwerkingsverband aan met de openbare bibliotheek ter plaatse. Eppo van Nispen tot Sevenaer was directeur van die openbare bibliotheek en toen hij Maria voor het eerst tegenkwam, was er gelijk een klik, vertelt hij. 'Maria weet hoe je verschillende doelgroepen moet aanspreken en een verbinding kunt maken naar nieuwe groepen mensen en bibliotheekbezoekers. Bibliotheken hebben toch een wat serieus en saai imago, maar Maria wist van de UB in Delft een sexy ontmoetingsplek te maken. Ik herinner me dat ze met studenten game-avonden organiseerde, waar studenten en niet-studenten op afkwamen.'

Inmiddels is Maria Heijne (1955) verkast naar haar geboorteplaats Amsterdam, waar haar bibliotheekcarrière ook begon. Ze volgde aan de toenmalige Frederik Muller Akademie – inmiddels opgegaan in de HvA – zowel de opleiding tot assistent-bibliothecaris als die tot bibliothecaris-documentalist. Meer dan twintig jaar werkte ze daarna in het bibliotheek-, boek- en informatiewezen. Toen pakte ze weer een studie op: ze kwam naar de UvA waar ze de master boek- & informatiewetenschap volgde en in 2002 afstudeerde. Ze was toen verbonden aan de TU Delft, waar ze een jaar eerder was aangetreden als bibliothecaris/directeur van de TU Delft Library, waarmee ze de eerste vrouwelijke UB-baas van Nederland werd. Sinds oktober vorig jaar is ze bibliothecaris van UvA én HvA en dus baas van zowel de UB als de Hogeschoolbibliotheek. Zij zal de komende jaren een belangrijke functie hebben op het terrein van de veranderende rol van collectiemanagement in een digitale omgeving en de verhouding tussen de fysieke bibliotheek en de digitale bibliotheek.

> *'Ze denkt in termen van "wij"'*

Wat voor type baas is Heijne? Zelf omschrijft ze haar managementstijl als coachend leiderschap. In Delft voerde ze de zogenoemde 'zelforganisatie' in en dat heeft ze volgens haar opvolgster Wilma van Wezenbeek 'heel goed en inhoudelijk kundig' gedaan. 'Maria geeft leiding door de verantwoordelijkheid bij mensen zelf neer te leggen. In haar visie moeten mensen elkaar aanspreken op hun werkzaamheden en verantwoordelijkheden en dat niet doen via een leidinggevende. Omdat ze al zo lang in de bibliotheekwereld werkt, weet ze heel goed wat er speelt. Daarbij denkt ze niet in problemen, maar in uitdagingen.' Maria werkt veel en hard, maar heeft toch ook nog wel interesses buiten het bibliotheekwezen. *Van Wezenbeek:* 'Ze houdt van muziek en zang. Toen ze vertrok uit Delft hadden we bij haar afscheid een shantykoor uit Zandvoort ingehuurd. Op zo'n moment laat ze haar afstandelijkheid direct varen en zingt mee, heel aandoenlijk.'

Ook bij haar nieuwe werkkring in Amsterdam laten mensen zich heel positief uit over Maria. Marian Schilder van het Allard Pierson Museum: 'Maria is van het mailen en delen, ze communiceert. Onder haar voorganger maakten we wel mee dat er opeens en onverwacht een plan lag, Maria communiceert daar tussentijds al over. Ze denkt niet in termen van "ik" en "jullie", maar in termen van "wij". Ze probeert iedereen te betrekken bij wat ze wil bereiken. Dat zag je al bij haar aantreden: toen organiseerde ze kennismakingslunches op verschillende locaties. Heel relaxed, gewoon met een pak melk op tafel. Ik bezocht toen zo'n lunch op het Roeterseiland en ontmoette daar collega's die ik nog niet eerder had ontmoet in al die jaren dat ik bij de UvA werk. Dat vond ik heel ontspannend.'

We blijven even UvA-intern en bellen met Carolyn Wever, directeur Alumnirelaties & Universiteitsfonds. De twee kennen elkaar al bijna

Folia maakt kennis

veertig jaar, want ze waren studiegenoten aan de Frederik Muller Akademie; tijdens een studiereis naar Antwerpen liepen ze elkaar tegen het lijf, werden vriendinnen en bleven dat. Wever omschrijft haar goede vriendin als 'een warme vrouw die heel analytisch kan denken, maar ook verbanden wil scheppen'. Ze is bovendien geen gemakzuchtig iemand. 'Maria kiest niet de makkelijke weg als het beoogde resultaat om de moeilijke weg vraagt.' Wever noemt Maria 'de moderne bibliothecaris': niet één van het stoffige boekenhoekje, maar 'één die de (digitale) bibliotheek tot het kloppend hart van universiteit en hogeschool wil maken'. Eppo van Nispen tot Sevenaer voegt eraan toe: 'Maria kijkt misschien wat streng, sommigen zullen zeggen stuurs, maar dat staat niet voor haar handelen. Zij is iemand met een enorme positieve blik vooruit, ze neemt risico's en weet van een bibliotheek gewoon een hele leuke plek te maken. Dat gaat haar bij UvA en HvA zeker ook lukken.'

Op 19 november zendt *Folia Radio* een interview uit met Maria Heijne. Aan de orde zullen komen de bibliotheekcollecties van UvA en HvA, personeelsmobiliteit binnen de beide bibliotheekafdelingen en de toekomst van de bibliotheek. Bijwonen kan: de uitzending vindt plaats om 16.00 uur vanuit OBA aan de Oosterdokskade. Te beluisteren via AmsterdamFM, in de ether op 106.8 en op de kabel op 103.3, tussen 16.00 en 17.00 uur. Vanaf de volgende dag terug te luisteren via foliaweb.nl/radio. De uitzending is op zaterdagmiddag 15.00 uur terug te zien op Salto TV. Daarna via salto.nl.

agenda 20 - 26 november www.crea.uva.nl

do 20 | 20:00 | CREA klassiek
klassiek open podium - gratis

vr 21 | 21:00 | impro flow
improvised comedy - € 4 / € 10

wo 26 | 19:00 | human traffic
lecture - free / € 5

CREA Scherp debat, theater, repetitiestudio of fotocursus. Als student kun je nergens in Amsterdam beter terecht dan bij CREA!

DE GLOBAL CORPORATE UNIVERSITY
DONDERDAG 27 NOVEMBER • 17.00

DEBAT IN DE AMSTERDAMSE ACADEMISCHE CLUB
AANMELDEN VIA AAC.UVA.NL/AGENDA

Oudezijds Achterburgwal 235
1012 DL Amsterdam
020 - 52 515 70
aac.uva.nl
@AcademischeClub

Gemeente Amsterdam

Diploma op zak, maar nog geen baan?
Ga aan de slag met de Startersbeurs Amsterdam. Elke maand salaris op je rekening én relevante werkervaring.

- 32 uur per week
- Minimaal € 500 per maand
- Maximaal 6 maanden
- Bij een werkgever naar jouw keuze

Voor meer informatie en de voorwaarden:
www.startersbeurs.nu/amsterdam

Amsterdam University of Applied Sciences

MEET THE GREAT DICTATORS
AT THE GREAT IBS DICTATION, 1 DECEMBER 2014

Join us at the great IBS Dictation. Fabulous prizes for the winners – Dinner for two at La Perla and Jefferson's, cinema vouchers, concert tickets et cetera

Date and time: Monday 1 December 2014 at 4pm
Location: Atrium, Fraijemarborg

Register before 24 November at ibs@hva.nl

Gezocht:
Social Media/ Content Marketing specialist
freelance/student (1 á 2 dagen per week)

Wij van Squla, het leukste en grootste online leerplatform voor kinderen op de basisschool, zoeken een nieuwe collega:

Iemand die gek is op social media. Iemand die leerkrachten en ouders begrijpt. Iemand die als eerste op de hoogte is van het basisonderwijsnieuws. Iemand die onderdeel wil zijn van een team dat groeit en bloeit en samen met ons het avontuur, om na Nederland de rest van de wereld te veroveren, wil aangaan.

Squla, leuk leren!

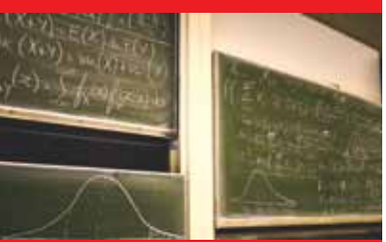
Ben of ken jij zo iemand? Laat het ons weten!
Mail naar jobs@squla.com

FoliaWeb

UvA-HvA hackbaar
De sites van de UvA en de HvA lekken inloggegevens. Met een simpele hack wisten studenten de data binnen te halen via id.hva.nl, secure.uva.nl, DWLO en SIS.

Masterverplichting
Hbo-studenten halen bij docenten met een master geen hogere cijfers dan bij collega's zonder titel. Onderzoeker Marga Bron: 'Het heeft geen nut docenten te verplichten een master te halen.'

Oermannen
Bebaard en puur natuur, maar tegelijkertijd strak in pak en met een goed gevoel voor mode. Dat zijn These Cavemen: een collectief van student aardwetenschappen Safi Graauw. 'Mannen zijn altijd al met mode bezig geweest.'

LEES MEER OP **FOLIAWEB.NL**

toehoorders

Hoorcollege politieke structuren en processen door Sarah de Lange, woensdag 12 november, 13.00 - 15.00 uur, Roeterseilandcomplex tekst en foto's Ramon Holle

Aantal laatkomers 28
Percentage leden politieke partijen
25 procent
Scrabblewoorden territorialiteit, democratisering

Dit college staat geheel in het teken van politieke partijen en hoe hun betekenis in de loop van de tijd veranderd is. Docent Sarah de Lange stelt eerst de zaal de vraag hoe zij denken over dit thema, maar door een groot aantal laatkomers, het daarbij behorende rumoer en de herhaaldelijk dichtslaande deur is het begin moeilijk te verstaan. Eén student antwoordt dat 'mensen zich tegenwoordig minder identificeren met politieke partijen, maar meer met politieke personen'. De Lange is het daarmee eens: 'Door de opkomst van internet en social media staat de politicus tegenwoordig inderdaad een stuk dichter bij haar kiezers.' Door individualisering, ontzuiling en technologische ontwikkelingen is de visie op de politiek sterk veranderd. 'Kiezers wisselen sneller van partij.'
Na een kwartier is, op de docent na, alleen nog het getik van toetsenborden en het geklik van pennen te horen in de zaal. De studenten blijken, zoals je van politicologen mag verwachten, erg politiek begaan. Als De Lange vraagt wie er lid is van een politieke partij steekt één op de vier studenten zijn hand op. In Nederland als geheel ligt het percentage op iets meer dan twee procent. Dat de politicologen al veel van het onderwerp afweten, is te merken aan het feit dat zij de docent geregeld onderbreken om een opmerking te maken of een vraag te stellen.Aan het einde bekent De Lange dat ze bij het college van vrijdag geen hoge opkomst verwacht. Dan vinden namelijk de protesten tegen het leenstelsel plaats in Den Haag. 'Dat is overigens geen vrijbrief voor degenen die niet gaan protesteren om ook bij het college weg te blijven.'

Dan Afrifa
20, politicologie

'Bij dit vak wordt heel veel theorie behandeld. Ik mis de voorbeelden. Daarom vind ik het vrij droge kost en heb ik moeite om mijn aandacht erbij te houden. Tot nu toe ben ik lang niet bij alle colleges geweest, maar je kunt het tentamen ook prima maken zonder ze allemaal te volgen. Dan bekijk ik gewoon de slides en gebruik ik de samenvatting die door medestudenten online wordt geplaatst.'

Eliza van Breukelen
21, planologie

'Ik volg dit als keuzevak, omdat het goed aansluit bij mijn studie planologie. Ik ben daar ook bezig met besluitvorming en hoe besluiten tot stand komen, wat het proces daar achter is. Daarom is het een waardevolle aanvulling. Soms is het vak best confronterend. Laatst ging een college over hoe stemgedrag beïnvloed wordt. Dan blijkt dat ook heel erg te kloppen voor jezelf.'

Frank Eskes
23, schakeljaar politicologie

'Tot nu toe vind ik de colleges heel interessant, ondanks dat er al veel van de stof behandeld is in de bachelor sociologie die ik in Groningen heb gevolgd. Ik doe nu een schakeljaar om de master politicologie te gaan doen aan de UvA. Wat ik heel goed vind aan dit vak is dat de stof gekoppeld wordt aan de actualiteit. In de voorgaande colleges ging het vaak over Oekraïne.'

prikbord HvA

ideëen voor deze rubriek: redactie@folia.nl

DT Bouwtransformatie

Frank Suurenbroek is benoemd tot lector bouwtransformatie. Het nieuwe lectoraat maakt onderdeel uit van het onderzoeksprogramma Urban Technology. Suurenbroek gaat zich richten op actuele vraagstukken van het herontwerp van de stedelijke ruimte. Verduurzaming, hergebruik en transformatie van de stad, de wijk of gebouwen zijn noodzakelijk in een toekomstbestendige stad. Eerder was Suurenbroek adviseur en als onderzoeker verbonden aan de TU Eindhoven, Vrije Universiteit en Bauhaus Universität in Weimar.

DT Chemiedocent

Marc van Bochove heeft zaterdag 8 november tijdens de Woudschoten Chemie Conferentie de KNCV Onderwijsprijs gewonnen. Daarmee is hij verkozen tot de beste chemiedocent in het hoger beroepsonderwijs. Van Bochove is docent chemie binnen de HvA-opleiding Forensic Science. Hij laat studenten in het eerste jaar al kennismaken met geavanceerde lab-apparatuur, bijvoorbeeld door praktijkvoorbeelden na te bootsen in het lab. Naast een kunstwerk ontvangt Van Bochove een cheque van tweeduizend euro. Daarmee kan hij een vakcongres in het buitenland bezoeken.

Studenten Vrijwilligers

Heb je altijd al eens vrijwilligerswerk in het buitenland willen doen? Ga dan op 22 november naar de landelijke vrijwilligersdag in Utrecht. Ruim twintig aanbieders van vrijwilligersprojecten over de hele wereld staan klaar om jou te informeren over wat voor projecten er zijn, waarop je moet letten en of je een speciale reisverzekering nodig hebt. Daarnaast worden er presentaties gegeven, zodat je een indruk krijgt van wat een vrijwilligersreis inhoudt. Ga voor meer informatie en gratis aanmelding naar wereldwijzer.nl/vrijwilligersdag.

DMCI Ateliers

DMCI gaat haar onderwijs hervormen volgens het 'Amsterdams Model'. Vanaf volgend jaar worden er steeds kleine stapjes gezet, waarna het domein in 2020 helemaal over wil zijn op het nieuwe onderwijsmodel. In plaats van grote klassen gaat er gewerkt worden met ateliers of labs, waarin kleinschaligheid en teamwerk centraal staan. Ook spelen community's, waarin docenten, studenten en professionals samenwerken, een grote rol. Iedere opleiding zal geleidelijk op het nieuwe model overgaan.

DMR MOOC

De opleiding Communication & Multimedia Design (CMD) begint met een eigen Massive Open Online Course (MOOC). Een MOOC is een online cursus waarvoor iedereen zich mag inschrijven. De lesstof wordt gratis online aangeboden in de vorm van artikelen, video's of blogs. CMD is de eerste Nederlandse hbo-studie die vanaf april 2015 hiermee gaat experimenteren. De MOOC gaat Prototyping Interaction heten en zal door docenten in het Engels worden ontwikkeld.

DMCI Mode

Op 25 november zal lector Fashion & Technology Hein Daanen zijn lectorale rede houden. De titel is 'Kleding en mode: een kritisch-wetenschappelijke beschouwing'. Daanen zal ingaan op de manier waarop kleding als intermediair tussen de mens en zijn omgeving een ideaal platform voor sensoren en actuatoren is. Slimme kleding functioneert echter pas goed als er ook rekening wordt gehouden met pasvorm en modieuze aspecten, stelt hij. De rede start om 16.00 uur in de Kohnstammzaal en is gratis toegankelijk.

Floor Collegecafé

Op 26 november organiseert Floor weer een Collegecafé, waar schrijvers komen vertellen over hun werk en je na afloop met ze in gesprek kunt gaan. Deze editie is foodblogger Leonie ter Veld te gast, die bekend is van haar blog *Gewoon wat een studentje 's avonds eet* en onlangs haar gelijknamige boek presenteerde. Vanaf 16.30 uur begint het programma, dat wordt afgesloten met een borrel. Toegang is gratis, aanmelding via de website van Floor: hva.nl/floor.

Jong HvA TO SHARE

Op donderdag 20 november organiseert Jong HvA een nieuwe editie van TO SHARE, een terugkerend evenement om kennisdeling binnen de hogeschool te stimuleren. Deze editie komen aan het woord directeur transitie Conny Vermolen, Jacqueline van de Linde en Monique van der Laan over de roosterproblematiek en Jerke van der Woerdt over het project studiebegeleiding. Traditiegetrouw wordt afgesloten met de Spotlight, waarbij het publiek het woord krijgt. Daarna is er een borrel. Inloop is om 17.00 uur, met soep en een broodje.

prikbord UvA

ideëen voor deze rubriek: redactie@folia.nl

Studenten Gender

Het studentenplatform Amsterdam United, dat zich richt op diversiteit, organiseert komende donderdag, 20 november, een avond over genderdiversiteit binnen de academische gemeenschap. Opvattingen, levensstijl en inzichten komen aan de orde. Gezien de oververtegenwoordiging van 'normale' heteromannen aan de universiteit, is deze avond gewijd aan mannen die niet tot deze groep behoren. Verschillende sprekers zullen persoonlijke ervaringen en verhalen vertellen en die in een theoretisch kader plaatsen. Locatie: Doelenzaal UB. Aanvang: 20.30 uur.

UvA Fietsregeling

Lekker naar je werk op de bedrijfsfiets? Bij sommige bedrijven en instellingen wordt de fiscale fietsregeling volgend jaar beëindigd, maar de UvA laat de fiscale regeling voor het aanschaffen van een fiets ook in 2015 bestaan. Het gaat dan om de mogelijkheid een fiets voor woon-werkverkeer met belastingvoordeel aan te schaffen. Hetzelfde geldt voor de regeling voor de aankoop van fietsattributen als een fietstas. Raadpleeg de menukaart arbeidsvoorwaarden voor informatie over deze regelingen. Info: servicedesk-ac@uva.nl.

UvA Dies natalis

Ter gelegenheid van haar 383e dies natalis op 8 januari kent de UvA eredoctoraten toe aan twee vrouwen: astrofysicus Chryssa Kouveliotou (1953) en erfgoedexpert Charlotte van Rappard-Boon (1944). De eerste ontvangt het eredoctoraat voor haar cruciale en leidende rol bij het ontrafelen van de aard en het ontstaan van gammastraling, Van Rappard-Boon wordt onderscheiden vanwege haar eminente rol in de ontwikkeling van Nederlands cultureel erfgoedbeleid en was hoofdinspecteur van de Inspectie voor Cultureel Erfgoed.

FGw Eredoctoraat

Joep Leerssen, hoogleraar Europese studies en in het bijzonder moderne Europese letteren, heeft een eredoctoraat gekregen van de Universiteit van Boekarest. De onderscheiding, die hem op 23 oktober werd uitgereikt, kreeg hij vanwege zijn baanbrekende werk op het gebied van de imagologie: de studie van nationale (zelf)beelden en stereotypen en nationalismestudies. De uitreiking was het startpunt van een imagologisch congres van drie dagen, waar Leerssen een *keynote speech* hield met de titel 'Nationalism is the political activation of an auto-image'.

FGw Brazilië

Het Centrum voor Studie & Documentatie van Latijns-Amerika (Cedla) organiseert op 28 november een seminar over Brazilië. Dit land heeft de afgelopen jaren een grote sprong voorwaarts gemaakt in sociaal, politiek en economisch opzicht. Tijdens dit seminar zullen wetenschappers discussiëren over de initiatieven die het land heeft genomen op deze gebieden en welke daarvan succesvol zijn of niet. De keynote wordt gehouden door Marcelo Neri, die onder meer zal spreken over sociale mobiliteit. Toegang vrij, maar wel aanmelden: secretariat@cedla.nl.

FNWI Logic

De tweejarige master Logic, waarin bèta's en alfa's samenwerken, heeft van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) de status 'excellent' toegekend gekregen. Het visitatiepanel van de NVAO beoordeelt de master 'als een van de beste, zo niet het beste programma op het gebied van logica ter wereld'. De NVAO kent de excellentiestatus toe als een programma ver uitsteekt boven de gangbare basiskwaliteit. Het panel is zeer onder de indruk van het niveau van de masterscripties: een groot aantal daarvan leidt tot een *peer reviewed* publicatie.

FEB Onderwijsprijs

Hoogleraar financiële markten Arnoud Boot ontvangt dit jaar de ICLON Economie Onderwijsprijs voor zijn bijzondere inzet voor vernieuwing van het economieonderwijs. 'Vakinhoudelijke vernieuwing inzetten, doorzetten en uiteindelijk uitvoeren lukt wanneer dit wordt gedragen door wetenschap én leraren. Een gezaghebbende boodschapper kan deze twee partijen bij elkaar brengen. Daarom verdient een hoogleraar die zich bezighoudt met hoe leerlingen in het voortgezet onderwijs kennismaken met zijn vak waardering,' stelt de jury in een persverklaring.

AMC Nieuw instituut

Amsterdam krijgt een nieuw internationaal instituut voor gezondheidszorg: Amsterdam Health and Technology Institute (AHTI). Het AHTI gaat onderzoek koppelen aan ondernemerschap en onderwijs en is een initiatief van het Amsterdam Institute for Global Health and Development (UvA, AMC, VU en VUmc) en Duke Global Health Institute, gefinancierd door de gemeente Amsterdam. Het AHTI werkt samen met bedrijven als Vodafone, Achmea en Boston Consulting Group. AHTI is een van de laatste initiatieven van de met de MH-17 verongelukte onderzoeker Joep Lange.

wasdom

De consequenties van schrijven

Niña Weijers

Leeftijd 27 (Nijmegen, 9 juli 1987)
Beroep Schrijver
Studie Literatuurwetenschap (UvA)
Afgestudeerd 2009
Docent ‘Jan Hein Hoogstad, een jonge docent met een achtergrond in de filosofie. Hij gaf fantastische lessen die heel chaotisch waren waardoor veel studenten afhaakten. Ik weet nog heel goed dat ik voor het eerst les bij hem volgde en dat ik niet helemaal begreep waar hij het over had, maar dat ik er wel door geprikkeld werd.’
Locatie ‘Het Bungehuis, dat ik altijd op een enorme kluis vind lijken. Het was het thuishonk van literatuurwetenschap.’
Café ‘Schuim, tegenover het Bungehuis, daar gingen we vaak na college naar toe. Docent Mieke Taat ging geregeld mee.’
Afknapper ‘Toen ik me wilde inschrijven voor de master wijsbegeerte van een vakgebied, ging ik op gesprek bij de coördinator van die master. Hij deed zo neerbuigend over mijn bachelor literatuurwetenschap dat ik steil achterover sloeg.’

Ze studeerde literatuurwetenschap en deed toch maar geen master: schrijfster Niña Weijers. ‘Ik heb me best lang een drop-out gevoeld.’ tekst Julie de Graaf / foto Bob Bronshoff

‘Ik deed als kind al niets liever dan boeken lezen. Het leek me dan ook geweldig om in Amsterdam literatuurwetenschap te studeren. Ik zou de hele dag boeken lezen in mijn kamer aan de gracht en hoefde alleen nog maar te kiezen of ik naar de UvA of de VU wilde. De VU nodigde weleens gastschrijvers uit en dat sprak me aan, maar toen ik op de open dag van de UvA les kreeg van een bevlogen docent in de Oudemanhuispoort was ik verkocht. Dat plaatje klopte bij het beeld dat ik had van mijn leven als student. Natuurlijk belandde ik niet in een kamer aan de gracht. Het eerste jaar woonde ik op zolder bij een hospita in Oud-West in een kamertje van negen vierkante meter. Eigenlijk was het niet eens een kamer, maar een berghok. Er stond een keukenblokje met een inductieplaat, een tafel en een bed. Ik betaalde honderd euro huur per maand, douchte bij de hospita in huis en ging af en toe naar een internetcafé om te kijken of mijn cijfer al op Blackboard stond. Achteraf gezien was het een soort kamperen. Literatuurwetenschap heeft niet heel veel contacturen, dus je moet veel op eigen houtje doen. Sommige studenten vinden dat vreselijk, maar mij lag dat wel. Ik las dus braaf al het studiemateriaal, deed veel onderzoek voor mijn papers en deed actief mee in de werkgroepen. Het zit niet in me om lui achterover te gaan zitten. Bovendien vond ik het vreselijk voor een docent als er alleen maar ongeïnteresseerde studenten in de werkgroep zaten en er van die gapende stiltes vielen.

Na mijn bachelor wilde ik een tussenjaar nemen. Ik deed werkervaring op door stage te lopen bij academisch-cultureel centrum Spui25 en kreeg daar na een paar maanden een baan als programmamaker. Ook wilde ik in dat jaar onderzoeken wat ik met schrijven wilde en won ik de verhalenwedstrijd Write Now!. Die combinatie van werken bij Spui25 en schrijven beviel zo goed, dat ik eigenlijk geen behoefte meer had om terug de collegebanken in te gaan. Ik had me al ingeschreven voor een master, maar besloot op het laatste moment om het toch niet te doen. Ik heb me daarna best lang een drop-out gevoeld, vooral omdat ik een oprechte liefde heb voor onderzoek en studeren. Ik speelde jarenlang met de gedachte om een onderzoeksmaster te volgen en daarna te promoveren, nu veranderde dat opeens. Ik herinner me nog dat mijn moeder daar wel een beetje teleurgesteld over was. Niet alleen zou ik niet promoveren, maar ik ging zelfs niet eens een master doen. Nadat ik die verhalenwedstrijd had gewonnen, kwam ik in contact met mijn huidige redacteur. Zij heeft mij vanaf een heel vroeg stadium begeleid bij mijn debuutroman *De consequenties*. Voordat mijn boek verscheen, heb ik me lang onzeker gevoeld over of ik een schrijver was. Op een gegeven moment heb ik met mezelf afgesproken: “Niet zo dreutelen als mensen vragen wat je doet. Gewoon zeggen: ik schrijf.” Dat heeft me de afgelopen jaren geholpen. Ik geloof dat je niet te flauw moet doen over wat je wilt. Het is belangrijk om jezelf serieus te nemen.’

stage

Onna Malou van den Broek (22)
Studie Communicatiewetenschap (UvA) en internationale betrekkingen & organisaties (Universiteit Leiden)
Stage Honorair Consulaat-Generaal van Turkije
Verdiensten € 450,-
Sterren ✪✪✪✪✪

‘Voor mijn studie communicatiewetenschap zocht ik in eerste instantie naar een stage in het buitenland. Toen ik echter via via hoorde dat ze een stagiair zochten bij het Honorair Consulaat-Generaal van Turkije in Leiden, heb ik deze kans met beide handen aangegrepen. Het is een kantoor dat zich richt op het bevorderen van de diplomatieke relaties en de handelsrelaties tussen Nederland en Turkije. Het past dus goed bij beide studies die ik doe.
Mijn taken zijn onder andere het schrijven van de nieuwsbrief en het up-to-date houden van de website. Daarnaast organiseer ik exposities van Turkse kunst en cultuur op ons kantoor en bijeenkomsten voor ondernemers die zaken willen doen in of met Turkije. Ook help ik studenten die op uitwisseling naar Turkije willen. Zo heb ik laatst een meisje geholpen dat haar coschappen in Turkije wilde lopen. Daarvoor heb ik allerlei Turkse ziekenhuizen benaderd. Mijn takenpakket is dus heel breed en ik verveel me hier nooit.
Gek genoeg ben ik zelf nog nooit in Turkije geweest, maar moest ik voor mijn stage wel ineens alles van Turkije weten. Gelukkig werd ik daarbij heel goed begeleid. Mijn collega’s betrokken mij overal bij en lieten me zelfs meekijken in hun mailbox. Zo leerde ik in korte tijd heel veel over de werkwijze op het kantoor, waardoor ik meer verantwoordelijkheden en vrijheid kreeg. Ik heb het hier erg naar mijn zin. Als ik afgestudeerd ben wil ik zeker iets in deze richting doen.’ Ramon Holle

overigens

Private ruimtevaart rukt op, maar de komeetlanding was nog betaald met (onder andere Nederlands) overheidsgeld.

Ruimtevaartprojecten zoals Rosetta zijn spectaculair, maar ook geldverslindend. De overheid kan financiering van ruimtevaart daarom beter overlaten aan commerciële bedrijven.

Ed van den Heuvel
Emeritus hoogleraar sterrenkunde

'Volledig mee oneens. Omdat ze er niets aan verdienen, zullen commerciële bedrijven nooit zuiver wetenschappelijk onderzoek gaan financieren, zoals het komeetonderzoek van Rosetta. Dat zou het einde betekenen van wetenschappelijk ruimteonderzoek. Alle technologische doorbraken die ruimtevaart heeft opgeleverd, zoals het gps-systeem, zijn uit overheidsgeld voortgekomen. Private ruimtevaart beperkt zich tot toepassingen waar direct geld uit te halen is, bijvoorbeeld het bouwen van satellieten waarmee je wereldwijd tv-zenders kunt ontvangen. Daarnaast is 'geldverslindend' een zeer relatief begrip. Het geld besteed aan een project als Rosetta vloeit grotendeels weer terug de maatschappij in, via contracten met de bedrijven die raketten, satellieten en grondstations bouwen. In het geval van Rosetta schat ik dat dit jarenlang werk opleverde voor minstens duizend hooggeschoolde mensen. Ik heb wel mijn vraagtekens bij het geld dat besteed wordt aan bemande ruimtevaart. Door alle veiligheidsmaatregelen kost dat veel meer geld dan een op afstand bestuurbaar karretje, dat meestal goed genoeg is.'

Hans Henseler
Lector e-discovery

'Deels mee eens. Het is goed om ruimtevaart ook uit te besteden aan commerciële partijen. Die zorgen er namelijk voor dat onderzoek veel sneller leidt tot rendabele toepassingen. Een probleem is alleen dat een project als Rosetta pas na tientallen jaren resultaat oplevert. Bedrijven kunnen niet op een zo lange termijn investeringen doen. Voor het commerciële SpaceX levert de recente ontploffing van hun testraket grote onzekerheid op en maakt die het moeilijker om investeerders te vinden. Blijkbaar is commerciële ontwikkeling van de ruimtevaart zonder overheidssteun nog steeds niet realistisch. Het geld dat de overheid nu in ruimteonderzoek steekt, zou wel anders kunnen worden besteed. Dat geldt niet alleen voor ruimtevaart, maar voor alle wetenschappen. Momenteel ligt de nadruk bij de beoordeling van onderzoek en de verdeling van subsidie vooral op de wetenschappelijke publicaties. De toepassingen die uit onderzoek kunnen voortvloeien, worden ondergewaardeerd. Een beoordelingsmodel met meer evenwicht tussen wetenschap en praktijk zorgt ervoor dat overheidsinvesteringen meer resultaat opleveren.'

Maarten Pieter Schinkel
Hoogleraar mededingingseconomie en regulering

'Oneens. De grens van het fundamentele onderzoek, zoals dat rond de landing van Philae vanuit Rosetta, ligt veel verder weg dan het soort ruimtevaart waarvoor commerciële bedrijven belangstelling hebben. Neem het ruimtereisproject van Virgin Galactic. Dat gaat maar om een klein stukje buiten de atmosfeer vliegen, zodat betalende passagiers kunnen zien dat de aarde rond is. En een Big Brother-achtig programma rond een Marskolonie? Veel grensverleggend onderzoek verwacht ik er niet van. Vroeger betaalden koning(inn)en de grote ontdekkingsreizen. Ook de VOC werd nog goeddeels door Amsterdam gefinancierd toen Hendrik Brouwer de snelle route naar Indië ontdekte. Ondanks ontelbare voordelen uit de vele technologische spin-offs, van Tefal tot Buienradar, is zelfs sponsoring door het bedrijfsleven beperkt. De handel volgt het publieke geld. Instituten zoals Nasa of ESA zullen de kar moeten blijven trekken in het ruimteonderzoek. En de ruimtevaart is ook veel te belangrijk om aan de commercie over te laten. Dat weet ieder kind dankzij Barbapapa en Wall-E.' Yannick Fritschy

wat doe je nu?

Ondernemer

foto Mats van Soolingen

Naam Suzanne Jongert
Leeftijd 23
Studie Media, informatie & communicatie (HvA)
Afgestudeerd op onderzoek naar eigen webshop met gecustomizede blazers
Werkt sinds juli 2013
Salaris Ongeveer € 1000,- per maand

'Sinds 1 oktober heb ik me ingeschreven bij de Kamer van Koophandel met mijn eigen online bedrijfje Gusto Moda. Mijn Kickstartercampagne is inmiddels ook succesvol afgerond, dus ik hoop dat het goed gaat lopen. Na mijn studie ben ik bij verschillende bedrijven gaan werken, maar het liefst wilde ik dit eigen bedrijfje opzetten.
Gusto Moda betekent mode naar je eigen smaak. Het idee is om je kledingkast te personaliseren: de kleding wordt naar jouw wensen gemaakt. Zonder dat je zelf kleding kan maken, krijg je wel het idee dat je dat kan.
Ik werk wel nog hiernaast, al kan ik daar niet veel tijd in steken. Ik doe de marketing of pr voor kleine bedrijfjes. Dat is het soort werk dat ik na mijn studie ben gaan doen, bijvoorbeeld bij Lemming Film, waar ik de publiciteit deed: persberichten schrijven, social media bijhouden, de gastenlijst voor evenementen verzorgen, enzovoorts. Zulke vaardigheden, die ik altijd erg leuk heb gevonden, gebruik ik nu ook tijdens het opzetten van Gusto Moda.
Ook heb ik veel gehad aan mijn scriptie. Ik studeerde af op mijn eigen bedrijf, een webshop waarin je gecustomizede blazers kon maken. Dat had een heel klein assortiment, dus dat heb ik nu uitgewerkt tot Gusto Moda. Tijdens mijn afstuderen deed ik onderzoek naar wat mijn doelgroep zou willen. Ik kwam erachter dat veel mensen niet weten wat het customizen van je kleding precies inhoudt; ze hadden er vaak een beeld bij van het opstrijken van een plaatje op een jasje. Maar als mensen weten wat het is, zijn ze vaak heel positief en ook bereid om iets meer te betalen. Ik hoop nu veel investeerders aan te trekken, want dan gaat het allemaal sneller. Zonder investeerders zal ik het moeten doen met alleen het geld dat ik via Kickstarter heb gekregen en dan kan het wel een jaar duren voordat Gusto Moda online is.' Mina Etemad

cover
Pascal Tieman

colofon

Weekblad voor de HvA en UvA *Folia Magazine* is in 2011 voortgekomen uit *Folia* (1948) en *Havana* (1996).
Redactieadres Prins Hendrikkade 189b, 1011 TD A'dam, telefoon 020-5253981, e-mail: redactie@folia.nl
Hoofdredacteur a.i. Clara van de Wiel
Chef redactie Mirna van Dijk
Art director Pascal Tieman
Redactie (print/web) Marieke Buijs, Mina Etemad, Yannick Fritschy, Ramon Holle, Wim de Jong, Daniël Rommens, Henk Strikkers, Bob van Toor, Stephan Vegelien, Clara van de Wiel, Dirk Wolthekker
Aan dit nummer werkten mee Thomas van Aalten, Hadjar Benmiloud, Bob Bronshoff, Fred van Diem, Julie de Graaf, Thijs Gerbrandy, Marc Kolle, Lieke Mulder, Danny Schwarz, Mats van Soolingen, Won Tuinema, Tjebbe Venema
Eindredactie / Correctie Mirna van Dijk, Cecile Elffers, Harmen van der Meulen
Opmaak Pascal Tieman, Carl Zevenboom
Uitgever Stichting Folia Civitatis
Redactieraad Wouter Breebaart, Ilse Duijn, Linda Duits, Jurriaan Gorter, Jaap Kooijman, Sebas Veeke
Bestuur Esther Crabbendam, Damiaan Denys, Sarah van Ierlant, Geleyn Meijer, Freek Rebel, Alexander Rinnooy Kan (vz), Bert Westenbrink
Secretariaat Stephanie Gude
Directeur Paul van de Water
Drukker Roularta Printing, Roeselare, België
Advertenties Bureau van Vliet, Zandvoort, 023-5714745, zandvoort@bureauvanvliet.nl
Voor advertenties binnen UvA en HvA: paul@folia.nl

Folia Magazine probeert altijd de rechthebbenden van fotomateriaal te contacteren. Hebben wij u niet kunnen bereiken? Mail dan naar redactie@folia.nl.

Universiteit van Amsterdam | Hogeschool van Amsterdam | Folia

8 december Doelenzaal UB

UvA-HvA Dictee & Taalspel

Taal en humor hebben veel met elkaar te maken.
Meld je aan voor het UvA-HvA Dictee & Taalspel 2014 en beleef het zelf!

Ook dit jaar heb je als student of medewerker van de UvA en de HvA weer de kans je taalkennis in de strijd te gooien. Deze keer niet alleen door het dictee foutloos te maken, maar ook door je te laten gelden tijdens een spannend taalspel. En lachen mag, want humor is het thema.

Het dictee wordt gemaakt en voorgelezen door stand-up comedian **Thijs van Domburg**, bekend van onder meer **ComedyTrain** en **Toomler**. Ook zal hij als presentator het spel in goede banen leiden.

Een deskundige jury onder leiding van UvA rector magnificus Dymph van den Boom beoordeelt de resultaten. Natuurlijk zullen er ook weer bekende Amsterdammers op het gebied van taal en cultuur, politiek en maatschappij en onderwijs en wetenschap meedoen en zich blootstellen aan de spellingstruikelblokken.

Schrijf je nu in via
www.hva.nl/floor!

- Maandag 8 december 2014, Doelenzaal UB (Singel 425)
- 16.00 uur inloop, 16.30 uur start programma
- Pauze met brood en soep en borrel na afloop

Thijs van Domburg

Win een **iPad mini** of een van de **boekenpakketten** van **Athenaeum Boekhandel**